

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Rugsėjis — September 30, 1964 Nr.109

ILIUSTRUOTAS TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

RINKIMAI D. BRITANIJOJE

GERBŪVIS IR GERAS ORAS PAKEITĖ RINKĖJŲ NUOTAIKAS DABARTINĖS VYRIAUSYBĖS IR KONSERVATORIŲ PARTIJOS NAUDAI. — NORS DAR TIKIMA DARBIEČIŲ LAIMĖJIMU, TAČIAU GALIMYBĖS ESANČIOS 50:50!

Vytautas Meškauskas

Šio mėnesio 15 d. D. Britanijos 37 milijonai rinkikų turės progos išrinkti naują parlamentą, kuris, kaip juokiamasi, ten negali tik paversti vyro moterim, šiaip jo kompetencija yra neribota. Vis daugiau įsijungdami į JAV priešrinkiminę karštligę mes galėjome ir nepastebėti, kaip pasikeitė priešrinkiminės nuotaikos D. Britanijoje. Dar neseniai buvo manoma, kad rinkimus tikrai laimės Darbo Partija ir jos vadas Haroldas Wilsonas bus naujuoju D. Britanijos premjeru. Maždaug prieš metus Macmillano vyriausybė buvo gerokai susikompromitavusi karo ministerio Profumo skandalu. Prieš tai ją ištiko kai kurie nepasisekimai užsienio politikos srityje. Macmillanui nepasisekė suvaldinti tarpininko tarp JAV ir Sovietų Sąjungos vaidmens; o D. Britanijos pastangos įveikti Vakarų Europos Bendrąjį Rinką nuėjo niekais, susidūrusios su gen. de Gaulle veto. Tokiu būdu buvo gerokai pakenkta nusistovėjusiai pažiūrai, kad konservatoriai daugiau nusimana užsienio politikoje negu darbiečiai. Dėl viso to, o gal dar daugiau dėl fakto, kad konservatoriai jau pakankamai ilgai išbuvo valdžioje ir gerokai nusibodo, dar palyginti neseniai buvo manoma, kad ateitis priklauso darbiečiams, juo labiau, kad naujasis ministras pirmininkas Alec Douglas-Home, kuriam savo postą praėitų metų rugsėjo 18 d. užleido atsistatydinęs Macmillanas, nebuvo labai populiarus net pačių konservatorių tarpe.

Šiandien padėtis yra gerokai pasikeitusi. Nors ir dabar tikimasi Darbo Partijos laimėjimo, tačiau galimybės esančios beveik lygios. Kas gi atsitiko? Kas staigiai pakėlė nusivokusias konservatorių galimybes tuo laiku, kada visas pasaulis atrodo krypsta į "pažangią" kairę? Viešosios nuomonės tyrinėtojai aiškina, kad veikė du faktoriai: gerbūvis ir... geras oras. Gera tikinė buklė normaliai visada padeda esančiai vyriausybei. Ji gerokai padeda dabartinę demokratų administracijai Amerikoje. Šalia to, liepos ir rugpjūčio mėn. buvę 400 saulėtų valandų, tai beveik rekordas apsiniaukusiai D. Britanijai. Geras oras, nusisekusios atostogos pavėlusios rinkikų nuotaikos... konservatyviai.

Yra dar vienas faktorius, kuris gali padėti konservatoriams laimėti. Tie normaliai turi daugiau pasisekimo provincijoje, darbiečiai -- didmiesčiuose. Pasidalinimas į rinkimines apygardas yra toks, kad konservatoriai laimėję lygiai tiek pat balsų kiek darbiečiai, tačiau laimėdami



BRITŲ PREMJERAS HOME

Kaip paveiks D. Britanijos rinkimai JAV rinkimus? Sakoma, kad D. Britanijoje daugiau jaudinamasi dėl to, kas bus JAV prezidentu, negu kas bus D. Britanijos premjeru. Tai delto, kad JAV, bet ne D. Britanija yra laisvojo pasaulio vadas. Nepaisant to, konservatorių laimėjimas gali padaryti tam tikros įtakos ir Amerikos rinkėjus, sukeldamas palankias nuotaikas respubliko-

WARRENO KOMISIJOS RAPORTE
VISA KALTĖ TENKA TIK OSWALDUI

* WARRENO KOMISIJOS raportas apie prez. Kennedžio nužudymo aplinkybes yra išleistas atskira knyga. Taip pat tos stambios knygos santrauka yra prieinama plačioms skaitytojų masėms.

Raporte visa kaltė už atentatą atitenka Oswaldui, paneigiant, bet kokius ryšius su bet koku organizuotu pasirošimu iš ekstremistinių organizacijų pusės. Visokie gandai ir įtarimai, kad į atentatą įsivėlė komunistai ar dešinieji, paliekami žurnalistine fantazijos vaisiais.

Viena išvada iš raporto -- tai prezidento saugumo klausimas, kuriam tinkamiausiai išspręsti imamasi greitų priemonių.

* EUROPOS SPAUDA, plačiai komentuodama Warren'o komisijos raportą apie prez. Kennedžio nužudymo aplinkybes, dalinai sutinka, kad tuo raportu uždaromas paskutinis tos nelaimingos istorijos puslapis. Kiti laikraščiai mano, kad vistik yra palikta daug klausimų neatsakyta. Kai kurie danų laikraščiai rašo, kad knyga esanti vienu žingsniu pirmyn

nams.

Čia pat reikia pastebėti, kad nepaisant pavadinimų, skirtumas tarp abiejų didžiųjų britų partijų dabar nėra labai didelis. Tiesa, darbiečiams niežti nagai kur galima, padidinti valstybės įtaką, tačiau prie to jie žada eiti labai nuosaikiai. Valstybės įtakai iki tam tikro laipsnio neprieštarauja ir konservatoriai, nors tie link pirmenybę duoti privačiai iniciatyvai.

Ryškesnis skirtumas tarp abiejų partijų yra atominės politikos srityje. Konservatoriai yra linkę palaikyti savo nuožniur turimus atominius ginklus, tuo tarpu darbiečiai norėtų jų visai atsisakyti, paliekant jų monopolį ir atsakomybę JAV ir Sovietų Sąjungai.

Šiaip užsienio politikoje praktiškas skirtumas tarp abiejų partijų nėra didelis. Nuoširdžių santykių su sovietais siekia abi partijos. Ta kryptimi eidama dabartinė vyriausybė sulaužė iki šiol buvusį bendrą Vakarų nusistatymą komunistiniams kraštams neduoti ilgesnio kredito kaip 5 metams. Savo garantija dabartinė vyriausybė įgalino britų įmones sovietams pasiflyti net 5 metų kreditą, beveik nieko neįmokant iš karto. Tokia politika gali pasirodyti britams nelabai naudinga, nes šiuo metu jieturi skolingis dolerių, kad pirkti reikalingas žaliavas sovietų užsakymams pagaminti! Britai nudegė nagus ir biznyje su Kuba. Pasirodo, kad Fidel Castro visai nesirungia mokėti už jam jau patiektus autotobusus.

į atentato įšaiškinimą.

* GEN. DE GAULLE kelionė po P. Amerikos valstybes lydiama didelio minčių entuziazmo. Bolivijoje jo pasitiktį susirinko tiek žmonių, kiek nebuvo matęs joks kitas besilankęs aukštas svečias.

* AMERIKIEČIŲ LAIKRAŠČIAI daugumoje pasisakė už prez. Johnsono kandidatūrą lapkričio mėn. rinkimuose, kartu nevengia kelti ir gyventojams aktualų klausimą, iškilusį ryšium su riaušėmis ir neramumais miestuose. Rasinio klausimo sprendimas daugelio nuomone, buvo per daug forsuojamas. To pasekoje sumažėjęs saugumas gatvėse. Daugelis žmonių vakarais vengia rodytis gatvėse. Vyrauja nusistatymas, kad rasių klausimų vyriausybė yra per toli nuėjusi, atliuosuodama vadeles. Visa tai nemaža dalimi atsiliepią į rinkimų duomenis.

* PREZIDENTAS JOHNSONAS kalbėdamas Manchesteryje, N.H. pirmą kartą užsipuolė savo aponeitą, panaudodamas jo pavardę.

Šaulės Petrauskienė ir Balsevičienė padeda gėlių vainikus prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės Šaulių Sąjungos suvažiavimo Čichagoje proga.
V.A. Račkauskio nuotrauka

JAUNIMAS KALBA JAUNIMUI Į LIETUVĄ

Nuo š.m. sausio mėn. vidurio per Madrido, Romos ir Vatikano radijo stotis, kiekvieną šeštadienį perduodama radijo valandėlė į Lietuvą "Jaunimas kalba Jaunimui". Valandėlę redaguoja Lietuvių Jaunimo Organizacijų Federacija, glaudžiai bendradarbiaudama su Vliku per jo Vykdomąją Tarybą Europoje. Iki rugsėjo mėn. paruošta ir pasiųsta 45 rašiniai, kurių didžioji dauguma jau perduota į Lietuvą.

Valandėlės tikslas: palaikyti ir tiesi dvasinius ryšius tarp jaunosios kartos išėjvioje ir pavergtoje Lietuvoje, informuoti jaunimą krašte apie išėjvijos jaunimo siekius, gyvenimą, mokslą, darbą ir visuomeninę veiklą. Tai turėtų padėti susiorientuoti jaunimui krašte prieš užtvenktoje molo jūroje. Žiniomis iš Lietuvos, per ilgus metus vykdytas jaunimo sovietinimo pastangas okupantas paskutiniu laiku klasingai suintensyvinio. Pavergtame krašte šiandien yra du labiausiai puolami objektai: bažnyčia ir jaunimas.

Reguliaros jaunimui skirtos radijo programos padės sudaryti nuolatinį klausytojų ratą Lietuvoje ir daugiau atsiels, negu priklaupami, proginiai perdavimai. Jaunimas domisi jaunimu, tai jo gyvoji Lietuva, todėl įdomių, objektyvių rašinių iš išėjvijos jaunimo pusės neturėtų stokoti. Rašinių tematika gali būti įvairiausia: studentiško gyvenimo momentai, mokslo atsieikimai ir problemos, visuomeninė veikla su parengimu, vasaros stovyklų ir kitų įvykių reportažais, savų organizacijų, idėjų pristatymas

ir t.t. Radijo valandėlė taikoma ne tik į studentiją, bet ir į naująją inteligentiją Lietuvoje. Todėl laukiama rašinių iš disertacijų tematikos, rašinių apie darbo perspektyvas baigus mokslą ir profesines problemas; darbo - visuomeninės veiklos - šeimos derinimo ir lietuvių išlaikymo problemas. Tai tik keli pavyzdžiai. Rašiniai turi būti neilgi, 5-7 min. kalbėjimui (apie 75 eilutės po 60 raidžių) pasirinkta viena, konkrečia tema. Pageidautina dažniau siųsti siaurus, specifiniais klausimais rašiniai. Kalbos stilius, gramatika ne tiek svarbu. Tai redakcijai uždavinys.

Iki šiol į Lietuvą buvo perduota daugiau bendro pobūdžio ir proginių pranešimų. Vienas pirmųjų iš jų, praeitais metais New Yorke įvykusio Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimo Sveikniimo žodis pavergtos Lietuvos studentai ir visam Lietuvos jaunimui. Perduotas Kreipimasis į Lietuvos jaunimą Lietuvių Kongreso Washingtono.

Straipsnių rašyme iki šiol aktyviausiai reiškėsi santarbiečiai, neolituanai, Lietuvos vyčiai. Šių organizacijų atsiųstų straipsnių dėka apie jų ir Studentų Sąjungos organizacijas perduotas išsitas pranešimų ciklas. Okupanto šab-

loniška surikiuotam Lietuvos jaunimui turėtų būti įdomus išėjvijos jaunimo organizacinis ir ideologinis įvairumas. Per Antikolonialinės Lygos atstovą Vokietijoje gauta rašinių aktualiais klausimais iš Lietuvos į Vakarus neperseniausiai atvykusio jaunimo. Tarpe kitų perdavimų pažymėtini šie: "Amerikos lietuvių jaunimo studijos", "Lietuvių inteligentijos prisitaikymas Amerikoje", "Amerikoje gimusio lietuvių tautinė ištikimybė", "Studentų atostoginių darbų įspūdžiai", "Kaip patenkama iš sovietijos į laisvuosius Vakarus", "Patys muša -- patys rėkia", Pasiųsti reportažai iš Amerikos Lietuvių Kongreso Washingtono ir Studijų savaitę Daivavoje ir Tabor Farmoje (Šviesos - Santaros). Amerikos lietuvių krepšinio komandai buvojant Australijoje, radijo valandėlės "Jaunimas kalba Jaunimui" spec. sporto korespondentas prie lietuvių komandos paruošė eilę detalių, tikrai sportinių reportažų iš kovos aikštelių. Sportiniai išprususiam ir suinteresuotam jaunimui okupuotoje Lietuvoje tai bus gera dovana. Prašom rašyti ir siųsti "Jaunimas kalba Jaunimui" reikalių vedėjui Kęstučiui Čižiūnui, adresu: 245 E. 27th St., Peterson, N.J., 07514.

SUKAKTUVINIS ŠAULIŲ SĄJUNGOS
SUVAŽIAVIMAS CHICAGOJE

45-ais metais nuo Lietuvos Šaulių s-gos įsikūrimo Nepriklausomoje Lietuvoje ir 10-ais nuo atsikūrimo Šiaurės Amerikos žemyn, sąjungos atstovai rugsėjo 6 d. suvažiavo į Chicago, į trečią visuotinę atstovų suvažiavimą laisvajame pasaulyje.

Suvažiavimą pradėjo pamaldomis Jezuitų bažnyčioje. Po vainiko padėjimo ir apeigų prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę, gausus būrys šaulių, būrininkų, savanorių-kūrėjų, ramovėnų ir svečių susirinko į didžiąją Jaunimo Centro salę iškilmingam posėdžiui. Čia organizacijų atstovai ir visuomenės veikėjai sveikino suaktyvintą suvažiavimą žodžiu bei raštu. Jūrų šauliai paruošė dalyviams pusryčius, po kurių s-gos atstovai susirinko į Čiurlionio galerijos salę darbo posėdžiui.

Pirmininkavo Vladas Išganaitis. Sudarytas sekretoriatas, mandatų ir rezoliucijų komisijos, ligšiolinis centro valdybos pirmininkas Jonas Giedrikas išsamiai apžvelgė praėjusių metų centro valdybos veiklą. Sekė pranešimai kitų centro valdybos narių bei komisijų. Skyrių atsto-

vų pranešimai parodė, kad sąjunga sparčiai auga ir skyrių daugėja. Vėliausiai įsteigė Los Angeles skyrius. Sunkiai sekasi pritraukti jaunų jėgas, bet vyresnieji neatsisako pareigų. Daugiau jaunimo yra susibūrę į naujai įsteigtą Jūrų šaulių kuopą Chicagoje. Jie siūlė išbraukti iš sąjungos statuto žodį "tremtyje", nes, girdi, čia gimę lietuviai nori prisijungti prie s-gos nesijaučią esą tremtiniai. Sudaryta speciali statui peržiūrėti komisija, kuriai visi pasiūlymai siūstini.

Išrinkti nauji centriniai s-gos organai ateinantiems trims metams. Į centro valdybą: P. Petrušaitis, A. Gintneris, K. Kodaitienė, K. Žilėnas, kun. J. Borevičius, SJ, A. Valatkaitis, V. Išganaitis, A. Neverdauskas ir G. Valentinas. Į Revizijos komisiją: M. Ambroziejus, A. Kairys ir A. Juodka. Į garbės teismą: kun. A. Šeštokas, kun. B. Sugintas ir J. Giedrikas.

Posėdžiui pasibaigus centro valdyba išsirinko pirmininku ateinantiems trims metams Alfonsą Valatkaitį.

V. A. Račkauskas



- Palauk, štai benzinas!...

SUOMIŲ - SOVIETŲ KARO UŽKULISIAI

P. ŽILYS

I mano straipsnį "Kokią pagalbą kare prieš sovietus gavo Suomija" tilpusį Dirvos 21 ir 22 nr. reagavo J. Jašinskas Naujienų 708 ir 709 nr.

Polemika kilo dėl to, kad dar 1963 m. gruodžio 28 d. Naujienose J. Jašinskas bandė įrodinėti, kad Sovietų - Suomų 1939-40 m. karo metu suomiai, nesulaukdami iš laisvojo pasaulio jokios pagalbos, buvo paklūpdyti. Panaudodamas daugelį šaltinių, detalčiai nurodžiau, iš kur ir kiek Suomija gavo paramos.

Mūsų polemikos būtų išvengta, jeigu J. Jašinskas prieš rašydamas savo straipsnius būtų paskaitęs min. V. Tannerio, Churchillio, maršalo Mannerheimo atsiminimus ir kitą gausią tuo klausimu literatūrą.

Ten daug rašoma ir apie savitarpinę pagalbą ir labai apgailestaujama, kad darytos pastangos savitarpinės pagalbos reikalu nepasisekė.

O Švedijos min. pirm. P.A. Hanssonas vieno pasikalbėjimo metu su Suomijos užs. reikalų min. V. Tanneriu tiesiog pareiškė, kad jeigu tarp Suomijos ir Švedijos būtų buvusi sudaryta savitarpinės pagalbos sutartis, tai Sovietų S-ga nebūtų puolusi Suomijos.

Kas gi kaltas, kad tokios sutarties nebuvo?

J. Jašinskas rašo: "Suomijos armija, turėjusi tik 3 pėstininkų divizijas, vieną kavalerijos brigadą ir vieną tankų kuopą, papildyta sumobilizuotais paruoštais ir pusiau karui apmokytais rezervistais ... pasitiko puolantį priešą penkiuose skirtinguose ruožuose - sektoriuose."

O tikrovėje (pagal marš. Mannerheimą) pagal paruoštą planą, karui kilus Suomija turėjo sumobilizuoti - sukomplektuoti penkiolika divizijų su įvairiomis pagalbinėmis dalimis.

Tam planui užbaigti 1937 m. buvo paskirta 2,7 milijardai marčių, bet iki karo pradžios jo užbaigti nespėta.

1939 m. pavasarį, paaštrėjus tarptautinei padėčiai, Suomija pradėjo šaukti atsarginius, ypač karininkus pakartojimams, daryti didesnio masto manevrus ir labai paspartino Mannerheimo linijos sustiprinimo darbų vykdymą.

Prasidėjus lenkų-vokiečių karui, Suomija papildė savo priešdangos dalis.

Spalio - lapkričio mėn. vyksiant Sovietų - Suomų deryboms Maskvoje, Suomijos kariuomenė buvo sumobilizuota ir sutelkta.

Tokiu būdu Suomija turėjo 4-6 savaites laiko savo kariuomenę sumobilizuoti ir sutelkti.

Suomija buvo sumobilizavusi 10 pėst. divizijų, kav. brigadą, ke- liolika batalionų bei kuopų, kurie pagal reikalą buvo suvedami į rinktines su įvairiomis pagalbinėmis dalimis.

Sovietų šaltiniai tvirtina, kad sumobilizuotos Suomijos kariuomenės vertė siekė apie 15 divizijų.

Pradinės sovietų pajėgos siekė 4 armijas, arba 26-28 divizijas ir 6 tankų brigadas. Iš to matosi, kad J. Jašinskas nežino, kada Suomijos kariuomenė buvo sumobilizuota, kiek ji turėjo divizijų, kaip ji buvo sutelkta, kaip pasitiko puolantį priešą, nei kaip tas priešas puolė ir t.t.

Karo pradžioje sovietų divizijoms pasisekė keliose vietose įsibrauti į Suomijos teritoriją šiauriniame -- per 1300 km bare -- tarp Ladogos ežero ir Š. Ledinuoto vandenyno, bet Suomijos kariuomenės vadovybė spėjo laiku pasiųsti gresiamomis kryptimis rezervus, kurie judrioje kautynėse netik sulaikė Sovietų divizijas, bet jas sumušo, išsklaidė, sukapojo į Mottis (miške apsuptos kariuomenės dalis suomiai vadina Mottis) ir privertė pasitraukti, paliekant tūkstančius užmuštų, dešimtis tankų bei pabūklų, šimtus kulkosvaidžių, tūkstančius šautuvų ir t.t.

Čia ypatingai pasižymėjo suomių plk. Paavo Talvela rinktinė, veikusi Tolvajarvi - Ilomants bare ir plk. Siilasvuo rinktinė, veikusi Suomussalmi srityje. Petsamo bare vienas suomių batalionas, pasitraukęs į Hoykernjarvi ribą, beveik visą karą metų laikėsi prieš sovietų diviziją. Tame šiauriniame per 1300 km bare ypatingai nukentėjo 139, 75, 155, 163, 44 ir kitos sovietų divizijos.

To pasekoje kovos tame bare aprimo. Šalta 40-46 laipsnių šalčio žiema, poliarninė naktis, stora nuo 40 cent. iki 2 metrų sniego danga, šiame bare buvo geriausia suomių sąjungininkė.

Pavojingiausia Suomijos sienos vieta buvo Karelijos sąsmauka -- tarpas tarp Suomijos flankos ir Ladogos ežero, viso 70-125 km pločio.

Tam tarpui ginti suomiai buvo sutelkę per 7 p. divizijas.

Tai buvo Suomijos vartai. Tiems vartams apsaugoti, Suomija buvo pastačiusi vadinamąją Mannerheimo liniją, kurioje, pagal L. Enciklopediją, buvo 90 fortų, kurių tarpai buvo sustiprinti lauko fortifikacijos įrengimais. Fortuose buvo imontuoti baterijų.

Pagal Churchillį Mannerheimo linija turėjo 30 km gilumą, o pagal sovietų davinius, ji turėjo 90 km. gilumą -- įskaitant priešdangos pozicijas. Turėjo tris pasipriešinimo ruožus (neskaitant priešdangos). Toje linijoje buvo 296 permanentiniai gelžbetono ir 897 granitiniai tvirtinimai, kurie galėjo atlaikyti 152-203 sviedinių šūvius.

Kitas reikalas, kiek tiems sovietų daviniams galima tikėti, nors jų Didžiojoje Enciklopedijoje Mannerheimo linija atvaizduota spalvotame ir įspūdingame žemėlapyje.

Dėl įvykusio savotiško nesusipratimo Karelijos sąsmaukoje, VII sovietų armijai gana greitai pasisekė nustumti suomių kariuomenės priešdangos dalis ir priartėti prie pagrindinio Mannerheimo linijos ruožo, bet niekur nepasisekė į tą ruožą įsiveržti.

Pakartotini puolimai Tarpala ir Summa kryptimis, mėginant įsibrauti į Mannerheimo liniją sovietams nepasisekė. Tose operacijose skaudžius nuostolius patyrė apie 10 sovietų divizijų. Patyrė tokius skaudžius nuostolius, sovietai nusprendė persitvarkyti, sutelkti daugiau jėgų, priemonių ir pradėti metodingą puolimą. Pasiruošimai tęsėsi apie mėnesį laiko.

Netiesa, kad maršalas Timošenko buvo paskirtas vyriausiu karo fronto vadu. Pertvarkant sovietų kariuomenę generaliniam puolimui, Timošenko buvo pa-

skirtas šiaurės - vakarų (Karelijos sąsmaukos) fronto vadu, kur veikė 7 ir 13 armijos, o likusio fronto vadu, nuo Ladogos ežero iki Š. Ledynuoto vandenyno, kur veikė 15 (naujai atkelta) 8,9 ir 14 armijos, buvo paskirtas Šteinas.

Timošenkai buvo duotas aiškus - konkretus uždavinys -- pralaužti Mannerheimo liniją ir su naikinti ten veikiančias suomių jėgas.

Mannerheimo linijos puolimui buvo užplanuota sutelkti 7 ir 13 armijas, viso 24 p. divizijas, kav. korpa, 7 tankų brigadas, 13 artilerijos pulkų iš kariuomenės vadovybės rezervo, 7 korp. artilerijos pulkus, 4 div. ypatingo galūgumo artilerijos, 15 aviacijos pulkų, 1 šaulių klk. brigadą ir 1 kav. pulką su keliais tankų batalionais ir įvairiomis pagalbinėmis dalimis.

Šie daviniai yra paimti iš sovietų: "Istorija veliko ostečestvennoi voyno Sovietskago Sojuza 1941-1945".

Turint omenyje aukščiau išvardintas Sovietų sutelktas tokias dides jėgas, tenka pasakyti, kad J. Jašinskas tvirtindamas, jog marš. Timošenko puolimui buvo sukoncentravęs apie 300.00 vyrų, aiškiai parodo, jog J. Jašinskas neturi supratimo apie jėgų disproporciją šiame bare ir bendrai tame kare.

J. Jašinskas sutinka, kad to karo metu Suomija gavo iš laisvojo pasaulio tautų 1426 įvairių rūšių pabūklus ir įrodinėja, kad esą frontas buvęs 1528 km ilgumo, tai esą neišeina nė po vieną pabūklą kilometrui.

Iš to tenka daryti išvadą, kad J. Jašinskas neturi supratimo, koks ir kur buvo tikras frontas ir nežino, kad pabūklai duodami ne kilometrams o kariuomenės dalims - divizijoms, korpams ir t.t.

Kadangi J. Jašinskas rašo, kad suomiai pasitiko puolantį priešą su 3 papildytomis ... divizijomis ir kav. brigada... 1528 kilometrų fronte, tai išeitų, kad kiekvienas Suomijos junginys - divizija gavo iš laisvojo pasaulio pagalbos po daugiau negu 350 įvairių pabūklų ir jis (J.J.) tvirtina, kad tai nėra jokia pagalba, arba krislo didumo pagalba.

Čia J. Jašinskas "iš didelio rašto išėjo iš krašto". Suomijai sumobilizavus apie 10 divizijų, išeina, kad kiekviena suomių divizija gavo pagalbos iš laisvojo pasaulio tautų po 1426 : 10 = 142,6 įvairių pabūklų. Pav. priešlėktuvinių pabūklų Suomija turėjo bene 4, o gavo 100, med. lėktuvų turėjo per 90, o gavo 300-500. Aple kitus dalykus nebetenka kalbėti. Sakyti, kad Suomija nesusilaukė jokios pagalbos, yra visiškai kas nesusivokimas tikrovėje.

Sovietų - Suomų karo sprendžiamosios operacijos prasidėjo ir pasibaigė Karelijos sąsmaukoje (prieš Mannerheimo liniją), kurios ilgio vidurkis siekia 100 kilometrų. Pagrindinio -- lemiančio baro kilometrui Suomija gavo po 1426 : 100 = 14,26 įvairių pabūklų.

Kadangi J. Jašinskas sako, jog tai nėra jokia pagalba, tai tenka daryti išvadą, kad jis neturi supratimo, ką reiškia 14 pabūklų įtvirtintos pozicijos vieno kilometro bare, kaip priedas prie turimų pabūklų.

(Bus daugiau)

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

PELNYKITE DIVIDENDUS KETVIRČIAIS

VISOMS TAUPYMO SĄSKAITOMS

TAIP... PAS MUS JŪS TURITE PASIRINKIMĄ ĮVARIŲ TAUPYMO SĄSKAITŲ ATITINKANČIŲ JŪSŲ REIKALAVIMAMS...

NEATIDELIOJANT ATIDARYKITE SĄSKAITĄ DABAR

DIVIDENDAI ISSIUNČIAMI PAŠTU KETVIRČIAIS INVESTMENT SĄSKAITOMS

"SERVING YOU SINCE 1922"



Indėliai apdrausti iki \$10,000 federalinės valdžios įstaigos

ST. ANTHONY SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1447 So. 49th Court, Cicero, Illinois 60650
Juozas F. Gribauskas, sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

licenzijuota lietuvių įmonė, registruota
U. S. Department of Justice

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Marquette Gift Parcels Service

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Tel. CA 5-1864

2439 West 69 St. ir 2608 West 69 St.
Chicago, Ill. 60629. Tel. WA 5-2737

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų
Lietuvoje pageidaujamų prekių PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Akordeonai, siuvamos mašinos, skalbimo mašinos,
automobiliai, pianinai, motociklai iš Europos ir Sov.
Sąjungos sandėlių.

Vedėjai E. & V. Žukauskai

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje,
parduodanti importuotus ir vietos fabriku baldus,
kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity
bei Stereo aparatus. Be to, pardavinėja baldus biznio
įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams.
Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

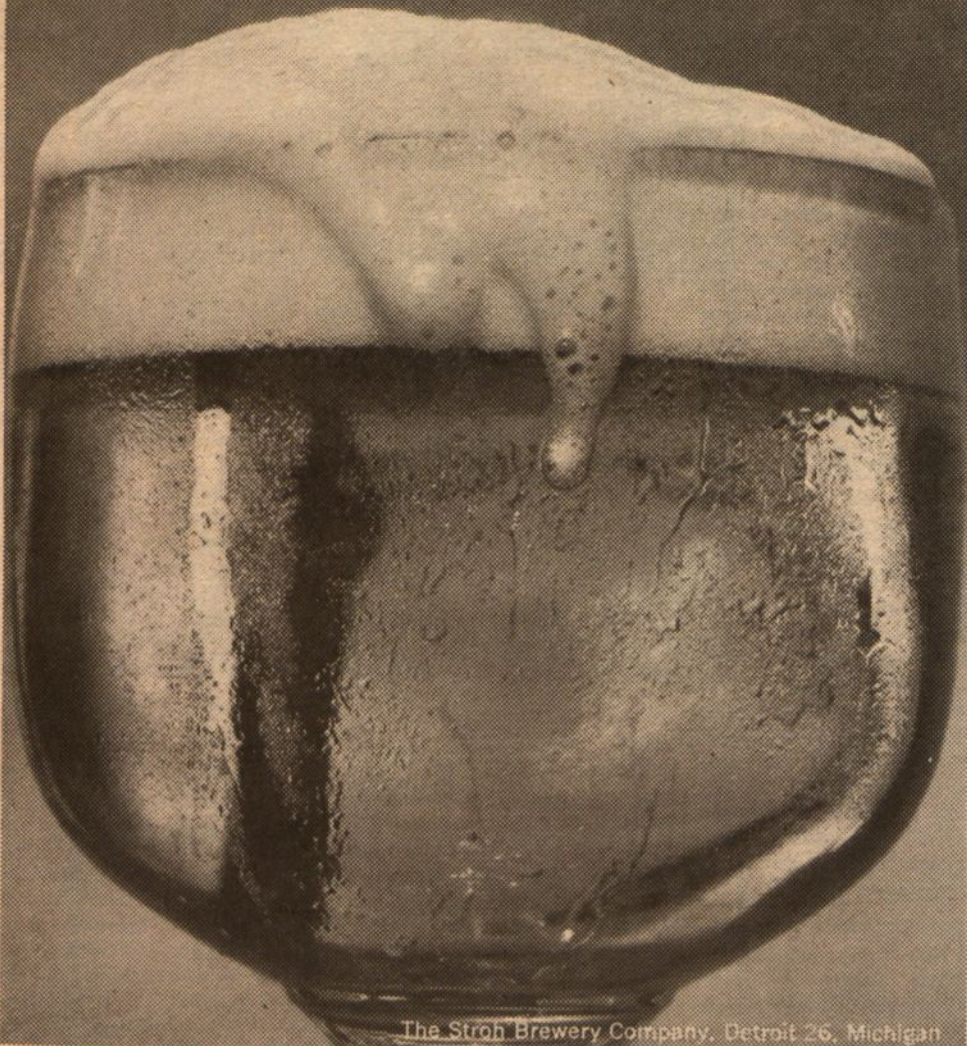
6211 So. Western Ave., Marquette Parke
Tel. PROspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį ir ketvirtadienį, nuo
9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9
val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val.
iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

*tastes like other beers
wish they could!*



The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

Stroh's with fire-brewed flavor
AMERICA'S ONLY FIRE-BREWED BEER

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS!
PRADĖK TAUPYTI ŠIANDIEN!



• Pinigų taupymui nereikia važinėti,
juos galite atsiųsti paštu, nes
mes apmokam visas pašto
persiuntimo išlaidas.

• Dabartinis dividendas 4 1/2% išmokamas du kart per metus.

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;
Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

JOHN J. KAZANAUSKAS, President



DIRVA

THE LITHUANIAN
NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO. 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išėina: pirma-
dieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

NE ATGARSIS, O PASIRINKIMAS

Filosofinis ir politinis senat. Goldwaterio judėjimo centras glūdi įsitikinime, kad ankstyvesniuose prezidentų rinkimuose amerikiečiai neturėjo didesnio pasirinkimo, kaip pasisakyti už žmogų neturintį skirtingų idėjų. Rinkikai girdėjo tik balsą, kad, girdi, "ir aš vyras". Tarp dviejų kandidatų nebūdavo principinių skirtumų ir rinkikai, neturėdami ryškesnio pasirinkimo, girdėdavo tik dviejų vyrų atgarsius.

Šių metų rinkiminė kampanija rodo, kad senat. Goldwateris siekia suteikti ir pasirinkimą, ne vien tik atgarsį. Bet -- prezidentas Johnsonas kaip tik siekia to paties... Todėl US New & World Report ir rašo, kad lenktynės patiekia aiškiai nustatytus kontrastus. Abu vyrai pristato aiškiai priešingas viena kitai idėjas beveik kiekvienoje gyvenimo srityje, ar tai bus vidaus ar užsienio politikos problemos, ūkiniai krašto reikalai, krašto saugumas ar vyriausybės vaidmuo visuose tuose reikaluose. Toji tezė kaip tik ir pasirodė tikra, sprendžiant iš ligi-šiolinės rinkiminės kampanijos eigos.

Labai autoritetingas anglų leidinys, nagrinėjęs užsienio politikos klausimus -- Intelligence Digest -- paskutiniame savo numeryje rašo: "Nėra nė mažiausio įrodymo, kuo būtų galima paremti mintis, kad tarptautinė įtampa būtų sumažėjusi. Vietnamas, Kipras, Kongo, Malajsijs, Pietų Arabija, Angola, Kinijos-Indijos pasienis, dalis P. Amerikos -- visa tai ruseną užtaisai sprogti pasirodusioje tarptautinėje situacijoje. Šiuo gi momentu Vakarams pačia rimčiausia ir pavojingiausia situacija yra Kipras. Ir tai gali išsivystyti į pavojingesnę situaciją už Vietnamą".

Panašių pažiūrų į tarptautinę padėtį laikosi ir senat. Goldwateris. Neveltui prez. Johnsonas visą dėmesį ir stengiasi nukreipti į vidaus politiką, kuri remiasi įtikinamu ūkiniu gerbūviu. Tačiau ir čia senat. Goldwateris randa, kad tas gerbūvis yra iliuzinis, paremtas pavojingai slidžiais ūkiniais duomenimis ir, kad išvengus artimoje ateityje rimtų ūkinių sutrikimų, reikalingos pagrindinės reformos. Ir taip -- nuo civilinių teisių įstatymo, kovos su skurdu, iki vyriausybės funkcijų, akyliau seką abiejų vyrų principus ir programas, tikrai ras ir pasirinkimą.

Kad prezidentas Johnsonas nėra toks tikras skaitlinėmis, kurias patiekia Gallupas ir kiti pranašauja rinkimų rezultatus, rodo jo aktyvus ir energingas įsitraukimas į rinkiminę kovą, kurioje panaudojamos visos visos jam, kaip prezidentui, prieinamos galimybės "nepolitinėms" kalboms sakyti, rodytis televizijoje ir t.t. Be to, reikia atsiminti, kad prez. Johnsonas niekad ir nebuvo politinės kovos šešėlyje. Jis yra politikos kovūnas, visad buvęs jos pirmose eilėse ir pasižymėjęs energija ir didele patirtimi.

Kovingo nusiteikimo nestokoją ir senat. Goldwateris. Jis yra įsitikinęs, kad žmonės laukia naujų idėjų, aiškesnės politikos ir reformų ten, kur ir demokratai ty reformų norėtų, bet dėl įvairių priežasčių nė per ilgą metų eilę nepasiekė jų praveisti.

Žodžiu, sąmoningi balsuotojai ši kartą turi aiškų pasirinkimą. Aiškų tiek, kiek rinkikas rodė noro renkamųjų principus išsiaiškinti. O išsiaiškinus -- pasirinkti jau yra iš ko.



PASIPIKTINAU...

Viešai reiškiau savo pasipiktinimą straipsniu, kuriame Salomėja Nėris-Bačinskaitė, visiems gerai žinoma komunistė, pradėta garbinti lietuvių spaudoje. Man, kaip buv. Lietuvos partizanui skaudu, manau, kad ne mažiau skaudu ir kitiems, kai pradėdame garbinti tautos išgamas-išdavikus, lyg neberasdami garbingų asmenų. Kaip būsimieji istorikai pažitės į įvykius, kuriuose Salomėja Nėris pristatoma beveik tautos didvyre? Ar tuo pačiu neišniekinami partizanų žygiai?

B. A.
Chicago

SAKĖ -- PASAKĖ...

Kai kurie iš mūsų "daktarų ir rašto žinovų" yra įsikę galvon, jog mes, skaitytojai, priviolome priimti kaip dogmą tai, kas jų didybėje skelbiama kaip tiesa. Jeigu kai kurie jų be jokios kritikos priėmė savo geltonų, ružavų ar raudonų profesorų skiepijamą castrizmą, benbelizmą, ce-gevarizmą, sukarizmą, lippanizmą, A.D.A-izmą ir kitokius "izmus", kaip politinį ar socialinį mokslą, tai dar nereikia, jog ir tuos "izmus" tiesiog ant savo kailio, (ne iš profesorių patyrę lietuviai, turi taip pat lengvai, be kritikos, priimti.

Liberališką liniją be kritikos priimti įpratusieji nė nepagalvoja sužinoti apie sen. Goldwaterio pažiūras į dalykus iš pirmųjų šaltinių. Kaip ir kitatau-

čiai liberalai, jie daro išvadą, kalba ir rašo apie jį pagal tai, ką Lippmannas, Dobryninas, Alšopas, U-Thantas, Lerneris sakė Sen. Goldwaterį sakant, o ne pagal tai, ką pats Sen. Goldwateris sako. Kai tokiu būdu jie tampa pagauti nežiną ką kalba, jie rėkia, jog "Sen. Goldwateris keičia savo nuomonę".

Tik dabar, po poros mėnesių triukšmo, plaukų rovimio ir rankų laužymo dėl Goldwaterio "pažado naudoti atominės bombas Vietname" vienas iš jo puolėjų, Eric Severeid, spaudoje pripažino, jog pats ryškiausias Sen. Goldwaterio minčių išraiškų pavyzdys yra Vietnamo bombų atvejais. Kyla klausimas, kada p. Šmulskštys atšauks savo "atominį puolimą" prieš sen. Goldwaterį Dirvoje? Kitas klausimas -- kodėl p. Šmulskštys, mokąs anglų kalbą, nepasinaudojo NBC - TV programos tekstu arba spaudoje paduotu Goldwaterio pareiškimo tekstu, jeigu pats programos negirdėjo prieš pildamas Senatorių tuo klausimu mūsų spaudoje. Toks elgesys negalima pavadinti sąžiningu, kadangi ne visi mūsų spaudoje skaitytojai gali artimai sekti Amerikos spaudoje ir todėl priima ponų Šmulskščių ir Kavolių panašius pareiškimus rimtai, kadangi mano, jog jie žino ką kalba.

Taipogi ligi šiolei nesulaukėme to paties Šmulskščio paaiškinimo, kas ir koks yra tas "birmiškinis mentalitetas" kurį jis prikabino Goldwaterio šalininkams. Mūsų spaudoje nei apie birminius, nei apie jų mentalitetą dar ne teko plačiau skaityti, tad daugieliui visa tai skamba, lyg tas "baubūzis", kuriuo mūsų seneliai gąsdindavo neklaūžadas vaikus. Be to panašus tvirtinimas lyg ir iškelia neskany klausimą: kokie žmonės yra prieš Sen. Goldwaterį -- būtinai visi "komunistinio



Los Angeles skautus aplankė vyr. skautininkas Br. Juodelis. Nuotraukoje skautai po sueigos su svečiais Br. Juodeliu, inž. Vilku ir Tėvu Vaišniu, SJ.

MŪSŲ JAUNIMO RŪPESČIAI

Pakeliui į pasaulio lietuvių jaunimo kongresą

Lietuviškas mūsų gyvenimas svetur tegali būti tik dalinis ir paremtas gera valia bei pasiaukojimu. Nepajėgdami surinkti duomenų, mes taip pat neturime pilno savo gyvenimo vaizdo. Sakysim, nežinom, koks nušimtis mūsų vaikų nelanko lituanistinių mokyklų, koks nušimtis jaunimo priklauso organizacijoms ir koks nušimtis pamestas likimo valiai, kokių nušimčių sudaromos lietuviškos ir mišrios šeimos ir t.t.

Todėl mums daugiausia teegzistuoja tai, ką patys pamatom, išgirstam, pergyvenam. Bet ir čia turim kuo pasidžiaugti: šimtai mūsų jaunimo lanko lituanistines mokyklas, veikia organizacijos, šoka tautinių šokių grupės, dainuoja choruose ir sportuoja savuose sporto klubuose. Tai palyginti didelis skaičius. Dėl to galimos ir masinės tautinės

mūsų šventės, keliančios entuziazmą, pasigėrėjimą, pasididžiavimą. Ne tik mūsų pačių, bet ir kitataučių. Antai įtakingasis "N.Y. Times" šių metų lietuvių dienoj New Yorke daugiausia pastebėjo šimtus mūsų šokančio jaunimo, apsitačiusio savitais tautiniais drabužiais. Arba prisiminkime Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės Australijos išvykos milžinišką poveikį. Arba su kokia simpatija sutikom kad ir anų dviejų mergaičių lietuvišką sąmoningumą kelonėj po pavergtą Lietuvą. Tai vis šviesūs, gražūs, geri mūsų gyvenimo reiškiniai.

Iš kitos pusės taip pat girdim ir apie jaunimo tolimą, šalimą, dingimą. JAV jis amerikonėjas, kitur australėjas, vokiečių, prancūzėjas, argentinėjas. Greisias pavojus, kad kada nors susitikę įvairių kraštų mūsų jaunimas jau negalėsias savo tėvų kalba net susišnekėti. Štai kodėl vieno kito mūsų jaunimas jau palyginamas su skęstančiu laivu, štai kodėl pasigirsta balsų, mus įspėjančių ir raginančių jaunimo laivą galbėti, kol dar nevelu.

Galime elgtis dvejopai. Arba tenkintis tuo, ką turim, nors ir dabartinė padėtis pasiekta ne be daugelio žmonių pasiaukojimo, darbo ir pastangų. Arba siekti plačiau ir į lietuvių jaunimo likimą problemą pažitūrėti visuotini bendruomeniniu mastu.

Už tokį mastą kalba visos ligišiolinės pastangos, davusios reikšmingų laimėjimų: JAV ir Kanados lietuvių dainų bei tautinių šokių šventės, Australijos lietuvių meno dienas, krepšinio rinktinės išvyką į Australiją ir kt. Pasisekimui reikėjo visuotinio, t.y. visų lietuvių tautos bei paramos ir bendruomenės organų atramos. Ir pasaulio lietuvių jaunimo kongreso mintis taip pat kilo bendruomenėje. PLB Valdyba padarė nutarimą tokį kongresą rengti. Jos iniciatyva rugsėjo

19-20 dienomis pirmininko J. Bačiūno vasarvietėje buvo sukvietas platesnis pasitarimas kongreso rengimo klausimams tarti.

Pasitarimas nesusabejojo kongreso reikalingumu. Jo reikšmę nusako jau tas vienas faktas, kad kongresui rūpės suburti ko daugiausia laisvojo pasaulio jaunimo. O toks susibūrimas, be bendravimo momento, taip pat įgalins pažvelgti į jaunimo padėtį visuose laisvojo pasaulio kraštuose ir padaryti reikiamas išvadas jaunimo kultūrinei, visuomeninei, sportinei, Lietuvos laisvės kovos ir kitokiai veiklai. Mūsų jaunimo nuveiktus ir tebedirbamus darbus turės rodyti jaunimo spaudos, meno bei kitokios parodos, o visuomenė jis prisistatys savo pajėgų koncertu, sporto varžybomis ir kitais būdais. Svarbiausia gi bus jaunimą nuteikti mylėti Lietuvą ir uždegti jo dvasią naujiems tautiniams darbams, polėkiams, pasiryžimui.

Pasitarimo dalyviai, dvi dienas svarstę kongreso galimybes, tikėjo plačiosios lietuvių išeivijos visuomenės šio reikalo supratimu, įvertinimu, talka ir parama. Dėl to konkrečiai svarstė rengimo būdus, programas, lėšų telkimo ir kt. klausimus. Nektardami to, kas buvo pasakyta spaudai duotu pasitarimo dalyvių pareiškimu, baigdami prisimenam patčius dalyvius, atsiliepusius į PLB Valdybos kvietimą. Kanados LB Krašto Valdybos deleguoti į pasitarimą atvyko sekr. inž. I. Mališka, A. Lukoševičius, E. Mikalajūnaitė, G. Rinkūnaitė ir V. Šipelis, JAV LB Centro Valdybai atstovavo pirm. J. Jasaitis ir jaunimo reikalų vadovas V. Kleiza, jaunimo organizacijoms ir jaunimo spaudai V. Adamkavičius, A. Bielskus, J. Boguta, R. Griškelis, V. Maželka, V. Mikūnas, G. Procuta, dr. T. Remeikis, R. Staniūnas, Š. Tamas, A. Zaprackas, iš PLB Valdybos dalyvavo pirm. J. Bačiūnas, St. Barzdukas ir klausimo referatai V. Kamantas bei M. Lenkauskienė. Malonių reiškinį reikia laukti eilės svečių kaip dr. E. Len-

LOS ANGELES

JAUNIMO DISKUSIJOS

Spalio 4 d., po lietuviškų pamaldų (apie 12 val.) Šv. Kazimiero parapijos salėje bus jaunimo diskusijos apie "Jaunimo organizuotumą". Rengia LB Los Angeles skyrius, vadovaujamas J. Čingos. Diskusijų pagrindiniais kalbėtojais pakviesti: Julius Raulinaitis, Rimtautas Dabšys, Ilma Mažeikaitė, Margis Matulionis, Vytautas Jusionis ir Algis Karalius.

Diskusijų pasiklausyti ir jose dalyvaui kviečiama visa Los Angeles ir apylinkių visuomenė, ypatingai jaunimas.

MADŲ PARODA

Šį rudenį, spalio 31 d. Parapijos salėje ruošiamas įdomus vakaras-pobūvis su madų paroda. Ruošia LB Los Angeles skyrius. Tokio pobūdžio vakaras Los Angeles mieste bus pirmą kartą. Madų parodai ponios ruošiasi visu kruopštumu. Komitetui vadovauja madų projektavimo srity dirbančios: A. Audronienė ir S. Tamulaitienė. Modeliuotojas iš lietuvių parinks Variakojienė.

PRASIDĖJO MOKSLAS

Santa Monikos lituanistinė devynių skyrių mokykla pradėjo savo darbą. Moko penki prityrę mokytojai: G. Gudauskienė, J. Sinkienė, B. Graužinis, A. Trašikis, M. Matulionis. Laikomasi LB nustatytos lituanistinio švietimo programos. Daug dėmesio kreipiama į muzikos-dainavimo ir tautinių šokių bei žaidimų mokymą, nes ta sritis labiausiai patraukia jaunimą. Netrukus bus pakviestas ir lietuvis kapelionas, kuris tikybą dėstys privačiose patalpose. Mokykla įsikūrė viešosios mokyklos patalpoje, amerikiečiams leidus ir pritarus. Gauta dvi didelės klasės ir nedidelis kambarys devintajam skyriui.

(a.)

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI ŠIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

Aloyzas Baronas — Saulės grįžimas, novelės — 1.50 dol.

Vytautas Alantas — 9 dramų veikalai 5 dol.

Pulgis Andriusis — Purienos po vandeniu — 1.50 dol., kietais virš. — 2 dol.

A. Šapoka — Senasis Vilnius — 5 dol.

Juozas Mikuckis — Dėliaus Vainikas — eilėraščiai — 3 dol.

Visa eilė kitų anksčiau pasirodžiusių knygų, albumų, poezijos rinkinių.

kausko ir kt., aktyvų dalyvavimą svarstymuose. Pirm. J. Bačiūno globa ir jo vasarvietės aplinka buvo tos idealios sąlygos, kuriomis pasitarimo dalyviai buvo dėkingai patenkinti.

St. Barzdukas



Saulių Sąjungos suvažiavimo, rugsėjo 6 d. Chicagoje, išrinkti ateinantiems trims metams centriniai organai. Sėdi iš kairės: K. Musteikis, K. Kodatienė, S. Putvytė-Mantautienė, kun. J. Borevičius, Stov: A. Nevarauskas, G. Valentinas, M. Ambrozijus, K. Žilėnas, P. Petrušaitis, A. Gintneris, A. Valatkaitis ir V. Išganaitis.

F. Prekeris
Stamford

AKIMIRKOS

Prasilenkimo metai

BRONYS RAILA

Praėjusį kartą, gera nuotaka pramogaujančiai šikudamas kai kuriuos Putino pasisėkimų, vingių ir lūžių paveikslus, užbaigiau kelias klausimas. Ir tokiomis sujudintais, labai patriotiškais, patetiškais, prakalbinio stiliaus, kokį dar ne kartą pas mus mėgsta vartoti nuo tribūnų per Vasario 16 ir Baisiojo Birželio minėjimus mūsų prastės klasės augsaburniai. Padariau tatau tyčia, dėl sporto, nes šiaip žinau ir jaučiu, kad tokie retoriški klausimai ir šūkių mums yra nusibodę, nusizulinę, nepopuliarūs, neprakalbantieji nei į širdį, nei į pakaušį.

Būtų buvę daug geriau pasakyti: nesijaudinkime, nesikarščiukime, nieko tikro mes čia nežinome, visai gali būti, laikas parodys, istorija nuspręs bešališkiau... Taip juk dabar mes dažniausia "išsprendžiame" visokias lietuviškas problemas, kurių išspręsti nei norime, nei pajėgiame arba kur dėl išvadų nesutariame.

Jeigu iš viso čia plačiau sustojau ties Putino problema, tai buvo kitų priežasčių. Trys.

Pirma, - M. Krupavičius savo iškalbingame, visai patetiškame mūsų komunistų poetės apgyne ir išbalintame prabėgimais užsiminė apie Putiną: esą, Salomėja Nėris, kaip ir Putina, ištikęs tas pats "likimas". Tų dviejų likimų rišimasis (neginčijant, gana įdomių, bet mano nuomone gerokai skirtingų) Krupavičius papaišė tokiame kreivų rėmy, subliurint spalvų ir iškraipytų, o gal ir visiškai prasimanytų "faktų" abstraktiniame paveiksle, jog vien dėl protesto nebebuvo galima ištylėti.

Antra, - Salomėjos Nėries atvejis savo laiku buvo sensacingesnis, sentimentalai moteriškesnis, beveik romantiškas, politiškai aštrus ir visais atžvilgiais, kaip sako prancūzai, labiau "amižantiškas". Bet jos rolė literatūrinėje ir kultūrinėje plotmėje yra žymiai menkesnė, negu tas vis keliamas alasas. Jos vaidmuo išbaigtas ir nebe kažin kaip aktualus. Pagaliau, jos pozicijos ir likimo įvertinimas yra gana aiškus, jeigu tik mes jo čia užsienyje savo patrakėliškais svaigiojimais iš naujo neblurintume. Gi Putino rolė ir užimta vieta lietuvių literatūros ir kultūros

raidoje buvo ir liks daugstambesnė. Jo vaidmuo šakotesnis, dar vis aktualus ir nepasibaigęs. Jo likimo drama (ar tragikomedija...) nepalyginamai sudėtingesnė ir mūsų tautinės rezistencijos akivaizdoje dar vis iškelianti problemas, į kurias labai sunku rasti pačius teisingiausius ir atsakingus atsakymus.

Putiną taip pat būtų lengva, kaip ir Krupavičių jo Salomėja, išbaltinti, dar lengviau į pašiepti ar ironizuoti. Bet tai esminių atsakymų neduoda, katarzis neįvyksta nei patriotų širdyse Tėvynėje, nei dar "didėsenių" patriotų epilepsijos krečiamuose smegenyse išseivijoje. Pagaliau, abejočiau, ar nuo to daug palengvėtų ir mūsų kai kurių sendraugių ateitininkų vidiniai sopuliai, ar negailėstingai pradurtos votys sklandžiai subliukėtų ir be matant išgytų.

Galų gale buvo ir trečias motyvas, kuris bent man atrodo pats svarbiausias.

Putino vardas, jo raštai bei vaidmuo sovietiniame lietuvių kultūros pasaulyje per keletą pastarųjų metų vis dažniau būdavo prisimenami ir pas mus. Mūsų spauda ir gal mūsų visuomenės opinija darėsi jam vis palankesnė ir palankesnė. Buvo čia perspausdintas jo "Sukilėlių" romano pirmasis tomas, palydimas tai šen, tai ten simpatizuojančių komentarų. Perspausdinami jo naujausieji eilėraščiai ar geri vertimai iš lenkų literatūros (ypač iš Adomo Mickevičiaus). Skelbiamos kronikinės žinutės apie jo asmenį, sukaktuves, jo savijautą, ypač apie visokių sovietinius Putino "prievartavimus". Dažniau įdedamas jo, jau stipriai pasenusio, atvaizdas, išraižytas gal senatvės, o gal gilaus skausmo raukšlį. Nežinau, kad normaliai šis iškūnigis savo laiku turėjo būti ekskomunikų sambūrių sąskrydžiuose. O vienas katalikų magazinas neseniai atsiliepė apie jį tegu ir supintais, nepreciziškais žodžiais, bet lyg apie kažką kokį dvasinį nesovietinės kultūros stulpą, pavertęs ir kenčiančios lietuvių tautos atsparumo simbolį, beveik kankinį...

Aš nežinau ir dar abejoju, ar tokia reklama Putinui, bent taktiniu bei moraliniu požiūriu, gali kuo padėti mums, jam pačiam ir lietuvių laisvės bylai. Gal greičiau priešingai. Bet gal taip daroma su gudriagalviška prieštara, kad Putinas jau yra senas, bolševikams jį, jau išprievertautą, dar daugiau prievartauti nebebūsią patogiu, ir pagaliau tai vistiek?

Ak, ne viskas ir sovietinėje Putino epopėjoje yra taip paprasta bei primityvu ir "prievartavimai" tokie aiškūs. Nekeliantieji jokių abejonių ir labai "aiškūs" jie gal tik tiems, kurie niekad atidžiau nebesėk lietuvių rezistencijos raidos nuo 1944 metų ir tingėjo įsidėmėti pačių okupantų Putinui vis tebeišduodamus gausius iškikimybės ir net didžiai brangintino, niekad nepamirštinio nusipelnijimo liudijimus.

Daugeliui iš mūsų vis tebėra tamsokas, kai kuriems lyg nė būti nebuvęs pavergtosios lietuvių tautos 1944-52 metų laikotarpis, kuriam nušviesti mes ligšiol bemaž teturime (išskyrus savo metu eilę reportažų ir padėties vertinimų "Santarvės" žurnale) itin nepilnus, siaurai asmeniškus "partizanų karininko" Daumanto įspūdžius ir "laisvės kovų dainas". Partizanų legenda miško brolių heroika mums šiandien ir pasiilko tik maždaug legenda ir heroika, kurios palikimo nuosimčius užsienyje savinamės ir bandome jais gyventi. Iš tikrųjų, tam tragiškiausiam, kai kuriais atžvilgiais kilniausiam lietuvių tautos laikotarpiui ir tam palikimui mūsų kapitalo įnašai tėra buvę labai menki, pasibaistėtinai šykšti, kai kada net nusikalčiaiškai žalingi.

Partizanų galvališkia, tiesioginė ir ginkluota kova prieš okupantus neužilgo išskėlė ne tik kai kuriems mūsų užsienyje, bet ypač Lietuvos rezistencijos pogrindžio politiniams elitui sunkiausias klausimus: ar demokratinis Vakarų pasaulis duos reikiamos talpos, ar yra vilčių laimėti kovą, ar neieškoti kelio kitokioms išeitims?... Atsakymų daviniams renkantis ir padėčiai geriau aiškėjant, kai kurie tikroviškai ėmė suvokti, kad strategiją ir taktiką reikia ko skubiau keisti iš aktyviosios į vadinamąją "pasyvią rezistenciją".

Vieniems miškuose egzaltuotai spaudžiant už beatodairinį tiesioginę ir karinę kovą tęsimą, kitų buvo teisingai suprasta, kad karys su šautuvu tokiomis beviltingomis aplinkybėmis anksčiau ar vėliau turės nuostolingai žūti, - taigi, būtų geriau jam, kol ne per vėlu, nusilpti ir dingti. Rezistencija gi turi išsiskleisti į visą tautą daug ilgesniame laikotarpiui ir reikštis kitais būdais, sakykime, "dvasiniais". Tuo turi dalyvauti ne tik kolchozininkas, miestų darbininkas, karininkas, "plechavičiukas", buvęs pradžios mokyklos mokytojas ar parapiją apleidęs vikaras, bet ir visais lietuviškais ūkio, mokslo ir kultūros pasaulis. Naujų atramos postų suradimas galėjo ir turėjo siekti ko plačiau ir giliau, net svarbiausias okupanto institucijas: raudonąją armiją, NKVD, kompartiją, komjaunimą ir pačias "tarybiškiau-

sias" Lietuvos sovietiško mokslo lininkų bei menininkų organizacijas. Neturėjo būti atmetinas net ir naujų konradų valenrodų pasikartojimas. - Ir vienas kitas "konradas" ėmė atsirasti!

Deja, tokiu keliu pasukti buvo ne tik be galo rizikinga, bet ir sunku. Tačiau šiokių tokių vaisių būta, ir skaudžių aukų būta. Okupantas su savo bendrininkais jau nuo 1946 metų ėmė just, kad kažkas darosi "labai negerai" ne tik miškuose, bet ir visoje lietuviškoje visuomenėje. Dar kiek vėliau jis pamatė, kad jau ir miestuose gana nesaugu, nes ir čia prasideda "klasių kova", ima reikštis klaiški "banditų" įtaka ir rodytis tarybinės neištikimybės ženklai. Ėmė drebtį kinkos visu maskolbernių ir okupanto batlaidžių. Sovietinėse kmgose jau plačiai aprašytas toksai "nacionalistinių banditų ir žmogėdrių siautėjimo teroras", kuris pasiekė viršūnę, kaip teigiama, 1947 metais. Ir tikrai, netrukus jis buvo pradėtas brutaliausiai rauti iš šaknų, nudobiant, uždarant į kalėjimus ar į Sibirą išstremiant tūkstančius lietuvių patriotų, įtarpe ir kultūrininkų, kurie šiaip jau galėjo atrodyti sovietams visai nepavojingi ar net palankūs. Okupantas šią labai nelygią fizinį pajėgų kovą laimėjo.

Vėliau užsienin buvo atneštos klaidingos ar sąmoningai klaidinančios žinios, kad, tarpe kitų, šiam naujo tautinio pogrindžio sąjūdžiui "banditų" buvęs kalbintas ir prikalbintas net Putinas... Jei kas tokiomis pasakomis dar ir šiandien tebesivaduoja, tai vieną kartą būtina griežtai pasakyti, kad jos buvo visiškai prasimanytos ir be galo neatsakingos. Jei Putinas ir buvo keno "kalbintas", tai jis nebuvo prikalbintas tokiu naujam, jo būdai nepastatė ir dar aiškiai nenaudingam "lūžiu".

Kas tuo vis abejojo, mes turime daug geresnį ir autoritetines gesnį liudijimą iš asmens, kuris buvo iki gyvo kaulo ir savo paties kailiu suinteresuotas lietuvių rezistencijos sunaikinimu ir sovietine pergale. Tuometinis vyriausias sovietinių Lietuvos rašytojų politrukas Antanas Venclova, 1956 metais pateikdamas platesnę apžvalgą apie išleistą V. Mykolaičio-Putino poezijos rinkinį, "Literatūros ir Meno" savaitraštyje (1956, IX, 13, Nr. 4), tarp kitko irgi patetiškai rašė:

"1947 metais, kada Lietuvoje siautė aštriausia klasių kova, kada senojo gyvenimo jėgos dėjo beviltiškas pastangas sulaukyti naujo tarybinio gyvenimo srautą, kada didelė mūsų inteligentijos dalis dar tebegyveno abejonių, blaškymosi, politinio nesugaudymo laikotarpiu, V. Mykolaitis-Putinas prabilo nedviprasmišku tarybinio patrioto balsu, kurio lietuvių tauta niekad neužmirš:

Abejojančių sielvartus nakčiai palikime!

Šiandien kyla į tekančią saulę galva.

Su atbundenčiais tikime, tikime, tikime:

Žengs tarybų keliu sujungta Lietuva.

Visa Lietuva!

Tegu (aiškina toliau A. Venclova) tai buvo poetinė deklaracija, kaip šiandien pasakytų tūlas kritikas, Tegu tai buvo mintis, išreikšta alegorijos forma. Bet šią deklaraciją, šią alegoriją suprato visa lietuvių tauta kaip įžymaus jos poeto pasisakymą pagrindiniu gyvenimo klausimu: kur eiti, kur mūsų kelias -- ar į praeitį, į senos buržuazinės Lietuvos restauraciją, kaip apie tai svaigojo nacionalistiškai nusiteikusių buržuazijos liėkanos, ar į naujosios, tarybinės Lietuvos kū-

rybą? Poetas atsakė nedviprasmiškai: į Tarybų Lietuvą - tik čia tikrasis mūsų tautos kelias, atverias jai naujas suklestėjimo galimybės!

Šio sovietinio ir bolševikinio liudijimo, kuriam ligšiol nebuvo pagrindo pakeisti ir kuris nebuvo atšauktas, aš čia nekomentuosiu. Tai būtų bereikalingas laiko gaišinimas ir per lengvas, nors ir gana linksmas sportas.

Pridėsiu tik, kad ir A. Venclova savo apžvalgoje, reikšdamas Putinui padėką visų politrukų ir net "lietuvių tautos" vardu, taip pat mini Putino kūrybos ir gyvenimo "lūžius".

Man rodos, kad Putinas nei savo kūryboje, nei ypač gyvenime nėra turėjęs jokio tikro lūžio. Ir tai vien dėl to, kad jo nugarkaulis buvo sutvertas ne iš kieto metalo, o greičiau iš moderninės plastikos. Tai tokia ištobulinta

medžiaga, kuri labai atspari lūžimui. Putinas nėra kietas, jis yra liaunas. Todėl Putinas niekada nelūžo, jis visada sklandžiai, beveik elegantiškai linko tiek ir ten, kiek ir kur būtinai reikia. Jis vis - tiki, tiki, tiki... Gal ir gerai jis daro!?

Tačiau jis nebuvo ir nėra nei herojaus, nei kankinio pavyzdys, pateiktinas išgyventi ir dvasiai stiprinti laisvajam užsienio lietuviui. Putino "lūžiai", charakteris, viso gyvenimo "pradai ir žygiai" ir kūrybos pobūdis nepriklauso pačiai geriausiai medžiagai tragedijoms ar niūrioms dramoms. Greičiau nebent vodeviliui - komedijoms, satyroms, ironijai. O laimingas jis dar ir tuo, kad visada randa gynėjų ir simpatikų. Ir visuomet jis išlošia kaip "auka" - anuomet "masoniukų", o dabar "maskoliukų".

Žiaurumo, neteislingumo ir kvailumo aukomis liekame tik mes...

RESPUBLIKONAI PRISIPAŽISTA DISKRIMINACIJĄ PRIEŠ IMIGRANTUS

Administracijos pasiūlymai panaikinti "neteisingas praktikas"

Visos viltys, kad Goldwater - Miller savo politikoje įtūsi visų galimybių panaikinti diskriminaciją prieš daugumą tautybių, kurios yra įrašytos dabartinioje imigracijos įstatuose pasibaigė, kai Respublikonų kandidatas į viceprezidentus kongresmanas William Miller viešai pasisakė už "imigrantų atrankos sistemą".

Goldwater'io pasirinktas kandidatas į viceprezidentus, savo kalboje South Bend, Indiana pasakė, kad Prezidentas Lyndon B. Johnson savo politikoje pirmenybę davė imigracijos įstatymų pakeitimams.

Prezidentas Johnson, reikalaujamas, kad neteisingos imigrantų kvotos būtų panaikintos, pasakė, kad "Mes turime panaikinti diskriminaciją prieš tuos, kurie stengiasi apsigyventi mūsų krašte... Įvesdami tokius pakeidavimus, kraštas, kuris buvo sukurtas imigrantų iš visų pasaulio kraštų, gali paklausti... 'Kaip tu gali prisidėti šio krašto gerovei?'... Bet mes neturėtumėm teirautis, 'kokiam krašte esi gimęs?'"

Senatorius Thomas J. Dodd (D., Conn.) nesutiko su Millerio aritmetika, kuri lietė Baltųjų Rūmų planus pakeisti dabartinius imigracijos įstatus. Milleris bijo, kad nauji įstatai "plačiai atidarys vartus, neišimtinai visiems norintiems atvykti į šį kraštą". Toks pasakymas neturi jokio pagrindo, pasakė Dodd, nes "tikrenybėje šios Administracijos pasiūlymas stabilizuotų imigraciją į šį kraštą metinėmis kvotomis, kurios yra leidžiamos pagal jau esamus imigracijos įstatymus.

Skirtumas nėra totaliniuose skaičiuose, bet tame, kad Johnsonas pasiūlė pašalinti diskriminacijos stigmą imigracijos kvotos įstatuose, o ne kaip ponas Miller pavadino "mūsų imigrantų atrankos sistemą", pasakė Senatorius Dodd.

Kongresmanas Clement J. Zablocki's (D., Wisc.) pastebėjo,

kad diskriminacijos panaikinimo punktas buvo iškeltas prezidentų Trumano, Eisenhowerio, Kennedy ir Johnsono. "Goldwaterio-Millerio politika yra priešinga visų keturių minėtų prezidentų pasiūlymams ir siekia išlaikyti diskriminacijos sistemą, pakeisdami pavadinant ją "imigrantų atrankos sistema" (the selective system), pasakė Zablockis.

Šie siūlomi pakeitimai reikšmingai nepadidintų imigrantų skaičiaus, bet tik pašalintų neteisingos diskriminacijos punktus, kurie dabar egzistuoja, pasakė Zablockis.

Vietoj "atrankos" remiantis tautinės kilmės principu... kuri yra žiauriausias rūšies diskriminacija... Johnsono pasiūlymas duotų pirmiausias galimybes būsiniams imigrantams, kurie yra atskirti nuo šeimų ir ypatingai atsižvelgtų į tuos, kurie yra išsilavinę ir turi techninių gabumų, reikalingų mūsų kraštui. Tokiu būdu baigtųsi neteisingsumai prieš tėvus ir vaikus, ir Amerikos pramonė pagerėtų, turėdama darbininkų sugabumais, kurie yra labai reikalingi šiam kraštui, bet kurie jau seniai pradėjo išnykti.

"Iš tikrųjų niekas negali prieštintis visai naujai imigracijai. Ši yra imigrantų žemė ir tauta, pradedant su pirmaisiais imigrantais - piligrimais. Diskriminacija prieš visus naujus imigrantus atsektų neigiamų pasekmių mūsų kraštui. Aš kviečiu visus, kurie yra susidomėję šiuo klausimu, reikalauti, kad senatoriaus Goldwaterio pasiūlytas kandidatas į viceprezidentus paaiškintų savo pasisakymus šiuo svarbiu klausimu," baigė Zablockis.

(Skelb.)

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA



MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

PARAMA-

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

- | | | |
|---|-----|------|
| 1. Imp. 3-Star FRENCH COGNAC | 5th | 4.59 |
| 2. Antique Bourbon Kentucky Str. Whiskey .. | 5th | 3.98 |
| 3. CANADA DRY VODKA | 5th | 2.98 |
| 4. Imp. French NAPOLEON Brandy | 5th | 3.35 |

- | | | |
|--------------------------------|-----|------|
| 5. COINTREAU Liqueur | 5th | 4.75 |
| 6. CHIANTI Imported Wine | 5th | .98 |
| 7. Zeller SCHWARZE KATZE | 5th | 1.29 |

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.



Worcesterio skautai akademikai po vienos suėgos.

UŽRŪSTINTAS KARDINOLAS

Kiekvieną vakarą pamatysite kardinolą Mindszentį vaikščiojant po JAV ambasados Budapešte sodą. Pavargęs, bet užsispyręs, tebeatliekant vaidmenį, kuris Katalikų Bažnyčios chierarchijai šiuo metu gana nemalonus.

Kardinolui teberodant nepalenkiamą opoziciją komunistiniam Vengrijos režimui, Vatikanas pranešė apie susitarimą, turintį atnešti veiksmingesnę ir abipusiai naudingesnę valstybės ir bažnyčios santykių dvasią.

Visuotinam Bažnyčios Suvažiavimui vykstant Vatikane, ieškant naujų kelių ir kai kur jų surandant, tuo pat metu sudarytoji sutartis žymi ryškų posūkį Vatikano politikoje. Ilgą laiką Vatikanas reiškė griežtą ir bėkromislinę opoziciją komunistui, Staiga, Popiežiaus Jono XXIII ir dabar, Popiežiaus Povilo VI vadovybėje, bažnyčia pradėjo ieškoti prieinamų kelių susitarimui su raudonaisiais.

Vengrijoje ilgą laiką vykę pasitarimai privedė prie susitarimo, leidžiančio Vatikanui paskirti vyskopus 5 diecezijoms, ilgą laiką buvusioms be dvasiškų vadovybės, taip pat leidžiant jauniems kunigams vykti į Romą studijuoti, leidžiant tikybos dėstymą mokykliniam jaunimui, leidžiant vyskups ir kunigams laisvai atlikti jiems skirtas pareigas. Pagrindinė nuolaida, su kuria derybose turėjo sutikti Vatikano atstovai, buvo ta, kad visi dvasiškiai privalo prisiekti ištikimybę valstybei ir jos vyriausybei.

Po susitarimo Popiežius Povilas tuoj paskyrė 5 naujus vyskopus. Vengrų komunistinė vyriausybė taip pat turėjo sutikti, kad Popiežius paskirs savo nuožniara vieną arkivyskupą. Paskirtieji dvasiškiai jau davė priesaiką, Budapešte ją priėmus Vengrijos "prezidentui" Istvan Doby.

Susitarime nė vienu žodžiu neminimas kard. Mindszentis. Daug kalbama apie tai, kad jis tuoj būsiąs paleistas į laisvę. Bet kardinolas, sulaukęs 72 m. yra ne tik giliai galvojęs žmogus, bet ir griežtas opozicionierius bet kurioms nuolaidoms derybose su raudonaisiais. Taigi, jis vis dar lieka neišspręsta ir keblia problema tiek vienai, tiek ir kitai susitarusių pusėms.

Kardinolas Mindszentis, ilgą laiką vadovavęs Vengrijos katalikams, pasidarė vengrų antikomunistinio pasipriešinimo simboliu, kai 1949 m. jis buvo nuteistas kalinėti iki gyvos galvos. Atėjo sukilimas, kardinolas buvo išlaisvintas. Sukilimą rusų tankais žiauriai numalšinus, jis gavo polit. pabėgėlio teisėmis galimybę apsisistoti JAV ambasadoje. Jis ten savanoriško belaisvio teisėmis naudojasi nuo 1956 m. Už ambasados ribų komunistų agentai sėdi užvestais motorais automobiliuose, laukdami dienos, kada pasirodys kardinolas.

Būnant belaisviu, jo tiesioginė įtaka krašte sumenkėjo, kai tuo tarpu komunistinis režimas įsitvirtino ir tęsė persekiojimus, o ypatingai prieš bažnyčios įtaką. Daugelis kunigų buvo suimti, likusiųjų ryšiai su Vatikanu nutraukti, jų pareigos ir laisvės suvaržytos. Vengrijoje Katalikų Bažnyčia atsidūrė tokiam pavojui, kad buvo manyta, jo artėjama prie visiško jos išnykimo.

Gimęs inklinų šeimoje ir paveldėjęs bažnytinės įtakos tradicijas, kardinolas Mindszentis tu tradicijų neatsisakė. Jis atsisakė bendradarbiauti su komunistais jo laisvės sąskaiton; jis liko ištikimas, kad Bažnyčiai negalima vadovauti komunistų nustatytomis sąlygomis.

Katalikų bei Vengrijoje atsidūrus pavojui, Vatikanas susirūpino milijonų katalikų likimu tame krašte.

Neužilgo Vengrijoje prasidėjo t.v. "liberalizacijos" procesas -- dėl įvairiausių priežasčių. Amnestija (išskyrus kardinolui), sumažinta policijos galia, žmoniškesnis kriminalinis kodeksas, mažiau spaudimo į intelektualus didesni ryšiai su Vakarais -- visa tai siekia paskutiniųjų metų laikotarpį.

Popiežius Jonas tikėjo, kad dabar jau ryšių užmezgimas pasidarė ne tik įmanomas, bet ir pagelaujamas. Bažnyčios įtakos smukimas Vengrijoje turi būti su laikytas. Ir Popiežius Povilas tik, kad reikalinga vadovybė, ga-

linti padėti Bažnyčiai besikeičiančioje atmosferoje. Vatikanas norėtų matyti tose vadovaujamose pareigose kard. Mindszentį, bet jis tvirtai laikosi ir nesileidžia į kompromisus.

Jeigu kard. Mindszentis būtų išlaisvintas, kas yra labai galima, jis greičiausia atsidurtų kokiame nors postui Vatikane, kai tuo tarpu aktyvus vadovavimas Katalikų Bažnyčiai Vengrijoje tektų vienam iš naujai paskirtųjų vyskupų.

Vatikanas nedelsė paskelbdamas, kad naujais susitarimais Katalikų Bažnyčia neatsisakė savo pagrindinių pozicijų, orumo ir laisvės. Gautieji užtikrinimai pagrindiniais klausimais, praneša mgr. Agostino Casaroli, susita-

rimo su vengrais partneris, rodo tik į ilgą kelią iki įgyvendinimo visų tu reikalavimų, kuriuos stato Vatikanas ir katalikų gyvėnimo būtinybė. Bet tuo tarpu tai esanti pradžia, kuri taip pat turinti savo vertę. Todėl ir atei tyje Vatikanas rūpintis vengrų katalikų teisių apsaugojimu ir jų laisve ir dvasine gerove.

Kardinolui Mindszentis, skaitant spaudą ir sekant tokius pranešimus, visa tai turi atrodyti gyvenimo ironija. Jo nusistatymas, kuris normaliai turėtų suteikti jam didelę garbę, kaip tik priešingai, - Vatikanui sudaro ne mažai keblumų.

Paraginkit savo pa-
žįstamus užsiprenu-
meruoti DIRVĄ



Neolitanų stovyklos dalyviai sekmadienį buvo nuvykę į gretimą miestelį išklausti Šv. Mišių ir pamokslo.

NELEISKITE GOLDWATER'IO PARTIJAI UŽGESINTI ŠVIESAS

TAI YRA KAIP TIK, KĄ
RESPUBLIKONŲ PARTIJOS
KANDIDATAS Į VICEPREZI-
DENTUS NORI PADARYTI

Per Labor Day, rugsėjo 7, 1964 kongresmanas William Miller, senatoriaus Goldwater'io pasirinktas kandidatas į viceprezidentus, aiškiai pasisakė, kad jis remia diskriminaciją prieš italus, lietuvius, lenkus, graikus ir kitus pietinės ir rytinės Europos imigrantus į Ameriką — ir jis yra priešingas Prezidento Lyndon Johnson'o pastangoms praveisti teisingus imigracijos įstatymus. Šie yra Millerio žodžiai:

"Įstatymuose, kuriems Lyndon Johnson paskyrė pirmenybę, jis siūlo, kad mes visai panaikintumėm mūsų imigrantų atrinkimo sistemą ir vietoj to plačiai atidarytumėm vartus visiems, kurie norėtų atvykti ir įsikurti šiame krašte."

Žemiau dedama žymių amerikiečių komentarai
dėl virš minėto kongresmano Miller'io pasisakymo:

Kongresmanas John Brademas —
Indiana

"Ponas Miller išsiduoda, kad visai nesupranta Amerikos paveldėtų tradicijų; nes su imigrantais iš daugelio kraštų, mes sukūrėme didelę, laisvą tautą. Mums nereikia Berlyno sienos ant Amerikos krančių."

Senatorius Thomas J. Dodd —
Connecticut

"Respublikonų kandidatas į viceprezidentus visai neteisingai apkaltino šios Administracijos pasiūlymą, kad... aš cituoju... 'plačiai atidarytumėm vartus visiems, kurie norėtų atvykti ir įsikurti šiame krašte.' Tikrenybėje šis Administracijos pasiūlymas stabilizuoja imigraciją į šį kraštą metinėmis kvotomis, kurios yra leidžiamos pagal jau esamus imigracijos įstatymus."

John A. Gronouski —
U. S. Postmaster General

"Kongresmanas Miller parodė suktumą, kalbėdamas tuo pačiu laiku abiem pusėm burnos. Viena pusė burnos propaguoja imigracinę politiką, kuri diskriminuoja rytų ir pietų europiečius. Iš kitos pusės — jis ciniškai bando išnaudoti milijonus amerikiečių, kurių tėvai ir protėviai atvyko kaip tik iš tų pačių Europos kraštų".

Senatorius John O. Pastore —
Rhode Island

"Yra neįtikėtina, kad pagrindinė politinė partija pasirinktu žmogų, kaip šis, savo kandidatą į JAV viceprezidentus. Iš to mes matome Miller tokį, koks jis yra. Tai yra negarbingas aktas — bandymas sukurstyti amerikietį prieš amerikietį, kad gautų daugiau balsų".

Senatorius Abraham A. Ribicoff —
Connecticut

"Respublikonų kandidatas Miller'is savo pažiūras nukreipia į siaurą, diskriminacinę ir vienpusišką imigracijos sistemą, kuri nustatė kvotas pagal imigranto tautinę kilmę. Amerika pakeitė šią pažiūrą, bet Respublikonų kandidatas į viceprezidentus norėtų ją vėl atgaivinti".

Mayor Rober F. Wagner —
New York

"Kongresmanas Miller yra visiškai indiferentas aktualiai problemai — sujungti šeimas kurios dabar yra prievarta išskirtos. Ši jo pažiūra paneigia bet kokią padorumą ir žmoniškumą. Mes galime tik daleisti, kad jo šie pareiškimai yra gryna politinė demagogija".

"Mes privalome įstatymų keliu panaikinti diskriminaciją tų, kurie deda pastangas atvykti į mūsų kraštą..."

"Suteikiant pirmenybę, tauta, sukurta visų kraštų imigrantų, naują imigrantą gali paklausti 'kuo tu gali prisidėti prie šio krašto gerovės?'"

"Bet mes neturėtumėm klausti, 'kuriame krašte tu esi gimęs?'"

—President Lyndon B. Johnson, 1964

ALL AMERICANS COUNCIL

Hon. Robert F. Wagner —
National Chairman

WORCESTER

SVEČIAS IŠ VENEZUELOS

Worcesteryje lankėsi Lietuvių Skautų Brolijos Jamboree's Fondo įgaliotinis Venezueloje Juozas Menkelitūnas. Jo atsilankymo proga JF Vedėjas P. Molis įteikė neseniai išleistą skautiškų vaizdų albumą. Ta pačia proga buvo plačiau pasikalbėta skautiškais, JF rėmimo ir albumo platinimo Venezueloje reikalais.

J. Menkelitūno pastangomis Venezueloje gyvenantieji lietuviai ir

HELP WANTED MALE

FITTER - WELDER

Must read blueprints; good hourly rate; steady work; day shift. Others Need Not Apply.

Boom Boiler & Welding Co.
2514 Center St.

MACHINE REPAIR FOREMAN

Experienced in the repair and rebuilding of machine tools.

Employment office open
Daily 8 a.m. - 4 p.m.
Sat. 8 a.m. - 12 noon

NATIONAL ACME CO.
170 E. 131st at Coit

SETUP MEN

for
National Cold Heading Equipment and
Waterbury Trimmers

Privalo būti patyręs mašinos paruošimui ir gamybai. Aukštas vandinis atlyginimas, puikus priedai.
Ferry Cap & Set Screw Co.
2151 Scranton Rd.

MACHINISTS

Experienced, To Set up and operate --

-- Milling Machine
-- Horizontal Boring Mill
-- Lathes

Employment office open
Daily 8 a.m. - 4 p.m.
Sat. 8 a.m. - 12 noon

NATIONAL ACME CO.
170 E. 131st at Coit

An equal opportunity employer

THREAD ROLLER

Set Up and Operate

Overtime, insurance, profit-sharing.
Cuyahoga Rivet and Screw Co.
HE 1-3764 Mr. Thomas

PATTERN MAKER

For Core Box Engineering
Must Be Able to Interpret
Casting Drawings

Employment Office Open
Daily 8 a.m. - 4 p.m.
Sat. 8 a.m. - 12 noon

NATIONAL ACME CO.
170 E. 131st at Coit

Custodians

M M

CUSTODIANS
Assistant Custodians
Superintendents

FULL TIME AND PART TIME
EAST SIDE - WEST SIDE

-- Suite with salary
-- Unlimited opportunities
-- Chance for advancement
-- Experience unnecessary
-- Children accepted
-- Good references needed

Call Mrs. Dinick, CH 1-0789
Metropolitan Management

FULL OR PART TIME
DAYS OR EVENINGS

APPLY IN PERSON 2-4 or 8-10 P.M.

MCDONALD'S
HAMBURGERS

6421 Pearl Rd.



Venezuelietis J. Menkelitūnas Worcesterio skautų tarpe. Vidurinėje eilėje sėdi: J. Menkelitūnas, Neringos tūntininkė E. Gordeckienė, R. Molienė ir Jamboree's Fondo vedėjas P. Molis.

jų bičiuliai nuoširdžiai remia JF, o taip pat gausiai užsisakė skautiškų vaizdų albumą. Medelio namuose jis buvo supažindintas su Worcesterio vyr. broliais ir sesėmis ir atsiveiktinta su nuoširdžiais linkėjimais ir toliau gražiai darbuotis. Jis neseniai buvo apdovanotas "Už Nuopelnus" ordinu.

METINĖ ŠVENTĖ

Worcesterio Akademinių Skautų Skyriaus rengta metinė šventė ir koncertas praėjo su dideliu pasisekimu. Šventės proga pasižadėjimus davė Saulutė Stoškaitytė ir Renata Baziliauskaitė.

Šventės metu buvo aptarta Akademinių Skautų Sąjūdžio jubilie-

jinės stovyklos reikalai kurioje 90% narių stovyklavo pilną laiką ar po kelias dienas.

Povilo Šimkaus pranešimas apie Vilnių ir įspūdžiai Lietuvoje sulaukė daug klausimų ir didelio susidomėjimo jaunimo tarpe. Vakare įvykęs koncertas sutraukė ne tik daug jaunimo, bet ir vyresniųjų. Jauna solistė Aušra Vedeckaitė žavėjo visus savo švelniu balsu ir kartu buvo jos atsisveikinimas su worcesteriečiais, nes tolimesnės studijos ji išvyko į Vokietiją. Adolfas Venclauskas deklamavo savo kūrybą, kurios visi klausėsi susižavėję, nes ji labai tiko ir jaunimui ir vyresniesiems. Vakaro pelenas paskirtas Lituanus ir Mūsų Vytis parėmimui.

EAST ST. LOUIS LIETUVIAI PRADEDA RUDENS VEIKLĄ



Irenos Gintautienės baletų studijos jaunosios mokinės pratimo metu. Iš kairės: Sh. Abramavičiūtė, Guoda Gintautaitė, S. Weidenbenner, mokytoja Irena Gintautienė ir D. Rhymer.

ALT S-bos East St. Louis skyrius užvertė vasaros metų lapą ir užsibrėžė artimiausios veiklos uždavinius. Skyriaus valdyba, pirmininkui dr. P. Švarciui pasiūlius, nutarė paskirti \$25,00 Vilnietis draugijai ir tuo skyriaus įnašą pakelti iki \$125,00. Taip pat, užigriant Sąjungos pirmininko V. Abraičio atliktus žygius respublikonų konvencijos metu, valdyba paskyrė \$25,00 Centro Valdybos dispozicijai. Šalia kitų klausimų -- buvo apsvaistyti ir JAV prezidento rinkimo klausimas, nutariant kontaktuoti kitas vietas organizacijas, kad pasisakytų ko jos laukia iš prezidentinių kandidatų ir kurios jų programos priimtinos nariams.

Be to, skyrius šių metų spalio mėnesį 10 dieną 7 val. vakaro rengia rudens lapų vakarą Dutch Girl svetainėje -- Vesta Room, Belleville, Ill. Visi norintieji atsilankyti į šį vakarą kviečiami atsisveisti ir savo draugus. Mokestis tik \$1,00 ir kiekvienam vakaro dalyviui paliekama laisvai pasi-

rinkti ir užsisakyti užkandžius bei gėrimus savo nuožiūra. Visų laukia nuotaikinga muzika, graži salė ir, kaip paprastai, gera nuotaika. Tai bus sezono atidarymo vakaras.

Irenos Gintautienės Baletų Studijos pasirodymas. Sekmingai vedamas East St. Louis mieste Irenos Gintautienės Baletų Studijos mokinių pasirodymas įvyks šių metų spalio mėnesį 25 dieną 3 val. po pietų East St. Louis Senior High School puikioje Auditorijoje 4901 State St. Mokinės išpildys pirmą kartą pagal Čaikovskio muziką "Mėnesiai" baletinius numerius. Taip pat atliks iš Fausto operos valpurijos nakties šokių, šalia kitų programos numerių. Bilietus galima gauti iš anksto pas I. Gintautienę, taip pat bus parduodama ir prie įėjimo.

EAST ST. LOUIS BALFOSKYRIUS, išrinkus Agotą Tiškevičienę pirmininke, numato toliau neapleisti šalpos darbo. (R)

SKAITYK IR PLATINK DIRVĄ

HELP WANTED FEMALE

HOUSEWORK, GENERAL

Preferably, live in. Assist cooking. Physicians Shaker home. Good transportation. References. Good salary.

Call from 8 to 12 and after 6 p.m.
SK 2-2646.

HELP WANTED MALE

DIEMAKER - STAMPINGS

Tik patyrę. Geras atlyginimas ir apdraudos.

Cleveland Metal Stamping Co.
771-5100 3110 Payne Ave.
(Between Chester & Superior)

NEW JERSEY

RADIJO GEGUŽINĖ

Sekamdienį, rugsėjo 13 d. Rahway, N. J. radijo gegužinė, kurioje dalyvavo apie 3,000 lietuvių ir iš Washingtono atvykę JAV senatorius H. A. Williams, Jr. ir kongresmanai: Peter W. Rodino, Jr. ir Florence P. Dwyer. Jie New Jersey lietuviams yra žinomi, kaip Lietuvos ir lietuvių reikalų rėmėjai.

Gegužinės metu veikė radijo mėgėjų, brolių Tamošaičių, iš Bostono, stotis trumpomis bangomis. Programa buvo kultūringa ir įvairi. Svečiai galėjo nusipirkti LKPP neparduotas programas ir ženklukus, taip pat įvairias knygas ir plokšteles.

Šokių ir dainų programą išplėdė apylinkės tautinių šokių grupės ir chorai. Pasikalbėta, pasinformuota Lietuvos laisvinimo reikalais, o ypač pasinaudota gera proga dalyvaujant JAV senatoriui ir kongresmanams.



Lietuvos Atsiminimų radijo programos gegužinėje Rahway, N.J., M. Melinytė, V. Melinienė, E. Kidžitė svečiams padainavo keletą dainų.

EAGLE STAMPS ADD EVEN MORE TO YOUR SAVINGS AT MAY'S

MAY'S BASEMENTS

65-sis SUKAKTUVINIS IŠPARDAVIMAS

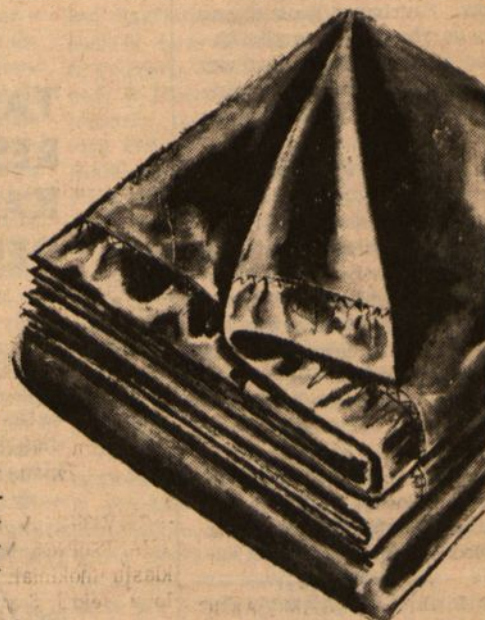
Lady "Pepperell"

ACRYLIC ACRILAN ANKLODĖS

Jeigu be trūkumų 7.99
72 x 90" dydžio

5.66

Su nežymiais trūkumais šios 100% Acrilan acrylac lygių spalvų antklodės įkainotos labai žema, žema kaina! Sunkaus svorio žiemai, nylinias kraštais. Pasirinkimas iš mėlynų, ružavų, rusvų, žalių, baltų ir auksinių spalvų.



STOROS, ŠILTOS, ŠVELNIOS DACRONO ANKLODĖS

Dacron polyesterio pripildytos antklodės iš didelio užvalkalų, audinių ir spalvų pasirinkimo.

Buv. kaina 7.98 iki 9.98

6.98

SKALBIAMI, IŠVERČIAMI ANTKLODĖMS UŽVALKALAI

Spalvotos medvilnės užtraukiami užvalkalai rinktis: ružavos, mėlynos, auksinės spalvos.

Jų nėra Great Lakes Mall krautuvėje

2.88

Kainavę 3.99

"Stevens Mohawk"

LYGIŲ SPALVŲ MEDVILNĖS PERKELINĖS PAKLODĖS

NEPAPRASTAS
PIRKINYS!

Sutaupote 12.24 iki 18.34 tuzinui
dėl nežymių trūkumų

Jeigu be trūkumų
3.49 iki 3.99

2.47

viena

42 x 38" užvalkalai 77 c vienas
Pasirinkimas 72x108, 81x108
pritaikomų vienguboms ir dviguboms lovoms.
Prabangios lygių spalvų šukuotos paklodės ir užvalkalai.
Pasirinkimas ružavų, geltonų, žalių ir aqua spalvų.

Mail and Phone Orders Filled
Call CHerry 1-3070

BASEMENT DOMESTICS DEPT.,
ALL 5 STORES



STEVENS MOHAWK
medvilnės muslino
PAKLODĖS

72x108 ir pritaikomos
dviguboms lovoms
Kainavusios 2.49
Tvirtos medv. muslino
paklodės už žemą
pardavimo kainą. Įsi-
gykit dabar, taupykit!

81x108 pritaik. dvigub., buvo 2.69
42x36 užvalkalai 47c vienas

1.97

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

BALFO 68 SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Spalio 4 d., sekmadienį, po 10:30 val. pamaldų Šv. Jurgio parapijos salėje, šaukiamas BALFO 68 skyriaus susirinkimas. Bus aptariama svarbūs persitvarkymo reikalai. Visi rėmėjai laikomi nariais ir prašomi dalyvauti.

68 Sk. Valdyba

* THE LITHUANIAN WOMEN'S CLUB sekantis susirinkimas įvyks Mrs. James McCartney namuose, 1764 Edgefield Rd., Lyndhurst. Bus svarstomi klubo parengimo, kuris įvyks spalio 10 d., reikalai.

* DAIL. ANASTAZIJOS TAMOŠAITIENĖS audinių ir dailės darbų paroda buvo atidaryta Čiurlionio Namuose rugsėjo 27 d.

Parodos atidarymo iškilmes pradėjo rengėjų vardu LB I Apyl. pirm. F. Eidimtas, pakviesdamas PLB valdybos vicepirmininką muz. Alfonsą Mikulskį pristatyti dailininkę. A. Mikulskis savo ilgesnėje kalboje palietė ryškesnius A. Tamošaitienės nuopelnus tautodailės srityje, ypatingai pabrėždamas tautinių rūbų reikšmę lietuvių reprezentacijai šventimų akyse. Tai tautinė puošmena, į kurią yra atkreipę dėmesį šventimaučiai įvairiomis progomis, ir tai parodo atžymėjimo ženklai, laimėti parodose ir kt. progomis.

Dail. Anastazija Tamošaitienė padėjo visiems prisidėjusiems prie parodos suruošimo.

Parodą, kurioje apstu gausių, aliejinių darbų, kilimų, taut. drabužių, juostų ir priejuosčių pavėzdžių, pirmą dieną aplankė gausūs būrys Clevelando lietuvių -- meno mėgėjų.

Svečiai buvo vaišinami kavute ir užkandžiais studentų kavinės patalpose.

* DAIL. A. TAMOŠAIČIO paskaita apie lietuvių tautinius rūbus bus skaitoma penktadienį, spalio 2 d. 8 val. vak. Čiurlionio Ansamblio namuose.

Į paskaitą kviečiama atsilankyti Clevelando lietuvių visuomenė, ypatingai jaunimas.

* DR. INŽ. DANIELIUS A. SILIŪNAS su PONIJA, nuolat gyvena Columbijoje, atvyko į JAV aplankyti giminių ir pažįstamų. Abu priklauso neo-lituanams ir dalyvavo stovykloje. Užukę Clevelande, atsilankė Dirvos redakcijoje, pratęsė Dirvos prenumeratą ir paliko 20 dol. auką, pareikšdami pasitenkinimą, kad dabar Dirva jau ateina tvarkingai ir žymiai graičiau.

Pagreitintas Dirvos pristatymas užsienyje gyvenantiems skaitytojams paskatins ir kitus prenumeruoti ir skaityti JAV leidžiamą lietuvišką spaudą.

* DARGIO IR MONČIO paroda Gallery International patalpose, 13218 Superior Ave. (Superior ir Euclid Ave. kampas) atidaryta iki spalio 15 d. kasdien nuo 2 iki 7 val. vak. (išskyrus pirmadienius) ir sekmadieniais nuo 2 iki 5 v.v.

* Ar ne per daug mokate už savo namų bei baldų ir kt. nuo ugnies bei žūsi nelaimės? Pasitikrinkite pas Z. Obelenį 881-7741 ar V. Giedraitį 914-6835.



Dail. A. Tamošaitienė prie savo dailės kūrinių.

* "IT'S ACADEMIC" -- tai nauja ir įdomi televizijos programa, rodoma kiekvieną šeštadienį WEWS, 5 kanalu nuo 7 iki 7:30 val. vak. Programą remia Cleveland Electric Illuminating Co., o joje dalyvauja vietos gimnazijų mokiniai. Programos tikslas -- pagyvinti susidomėjimą priaugančios kartos pažanga ir laimėjimais mokslo, literatūros, istorijos ir kt. srityje. Programai parenkami moksle pasižymėję moksleiviai, sudarant jiems sąlygas kaip rinkiniams pasirodyti ir atsižymėti prieš plačiąją visuomenę. Iki šiol taip atrenkami būdavo tik sporto šakose pasižymėję moksleiviai.

* VYSK. VALANČIAUS LITUANISTINĖS MOKYKLOS vyr. klasių mokiniai, lydimi mokyklos vedėjo J. Stempušio ir mokytojų, rugsėjo 26 d. lankėsi Dirvos redakcijoje ir redakt. V. Gedgaudo buvo supažindinti su laikraščio leidimo ir redagavimo procesu.

P A D Ė K A

Reiškiu nuoširdžią padėką Dr. A. L. ČEPULIUI už taip rūpestingai ir gabią padarytas man dvi sunkias operacijas ir tuo būdu išgelbėjus mano gyvybę. Taip pat dėkoju už labai rūpestingą ir nuoširdžią globą sveikstant.

Ta pačia proga dėkoju p. p. Meilams. Gaidžiūnams, Nikštėnams. Ožinskams ir p. Koklieni už dovanas ir aplankymą ligoninėje, o taip pat ir visiems tiems, kurie užjautė ir paguodė.

Stasė Čipkienė

Išnuomojamas butas 1 mieg., 1 kamb. ir pilnai įrengta virtuvė. Garažas. Ta proga reikalingas namų prižiūrėtojas, galįs tuo būtu pasinaudoti.

17848 Lake Shore Blvd. Telef. KE 1-9708 arba AN 1-0182 po 6 val. vak.

Pardavėjas ar pardavėja Nekiln. turto pard. įstaiga. Galite labai gerai uždirbti. Daug laiko įstaigoje. Mes patys sutvarkome finansinius užparduoto turto formalumus. Jums tenka tik parduoti.

MULTIPLE REALTY
819 E. 185th St.
IV 1-9300 (111)

Visais apdraudos reikalais kreipkitės į vieną iš seniausių apdraudos įstaigų Clevelande.

Mūsų "Stock Casualty Co's" duoda 15-25% nuolaidos geriams mašinų vairuotojams.

ATSTOVAS
VYT. SENKUS

WO 1-6820
Office ME 1-5997
M. A. SCHNEIDER CO.
2710 Lorain Ave.,
Cleveland, Ohio

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
...
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

6 k. 1 š., moderni vonia ir virtuvė, geras rūsys. Neseniai naujai išdekoruotas. Naujas garažas. \$11,600.

2 šeimų, 4-4, 11,000 dol.

2 šeimų, 4-3, 7,700 dol.

Investavimui

2 1/2 š. ir 1 š. ant vieno sklypo, gerame stovyje, pajamų virš \$200 per mėnesį. \$12,400. Mažas įmokėjimas.

2 š. 5-5 ir 1 š. 6 kamb. \$11,500.

6 šeimų mūrinis, arti St. Clair. \$29,900.

Euclid — Green

6 kamb., 3 mieg. butas žemai, moderni virtuvė ir vonia. 3 kamb. butas viršų. \$16,500.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė, John Lorenz ir Ant. Mikoliūnas
13229 Superior Ave.

UL 1-6666

PARDUODAMAS NAMAS

14001 Mayfair
5-5, 1920 m. statytas, Prieš pat integruotą Mayfair East Cleveland pagrind. mokyklą su televizija ir aikšte autom. pastatyti, 39 x 131, 5 min. iki Rapid, 17 min. iki miesto, 2 min. iki maitos krautuvės, žemieniai langai, 3 medžiai, dvig. garažas, statytas 1942 m. \$3,82 mokesčių rata, reikalingas dažymo, Oro spaudimo gazo pečius, Naujas šoninis porčius. Parduoda savininkas. \$16,900. (109-110)

IEŠKANTIEMS 4 MIEGAMŲJŲ

La Salle Rd., prie 185 gt., gerai pastatytas, modernus 1 šeima namas. Didelė virtuvė - valgomasis, 4 did. miegamieji, Naujas 2 1/2 autom. garažas ir privaž. Gazo šildymas -- žemieniai langai -- prie pat Naujosios parapijos. Laisvas. Kaina sumažinta greitam pardavimui.

5377 Stovard Ave., prie E. 55 gt. 9 kamb. ir 6 kamb. namai viename sklype. Tik \$11,500.

STAKICH REALTORS
804 E 185 St.
KE 1-1934 (109-110)



Skautų spaskrydžio dalyvės žygiuoja Clevelando gatvėmis. Priekyje eina vyr. skautininkė O. Zailskienė, Jonikienė, Kurgonienė, Jonaitienė ir kt. V. Bacevičiaus nuotrauka

Skautų spaskrydžio Clevelande nuotaikos

Kiekvienas rengiamas suvažiavimas yra savaip įdomus, pilnas lūkesčio, pasiruošimo ir pagaliau, paties suvažiavimo metu gausus įvairios nuotaikos.

Skautų Seserijos SASKRYDIS Clevelande visais atžvilgiais buvo puikus.

SASKRYDIS pradžia įspūdinga sesių gausumu, gražiai dekoruotu fonu, suvažiavimui skirta pakeliamą gairę su įrašu: Tegul meilė Lietuvos dega mūsų širdyse.

Prasidėjus suvažiavimo darbymetei, daugumos naktį nemigusių sesių nuotaika ne tik nesustojo, bet dargi valandomis kilo plaukiant vis naujiems įterpiamiems pranešimams, kad, štai, dar ir dar dalyvių skaičius iš tolimiausių vietų auga, didėja.

Plačios dienotvarkės vedimas reikalavo įtempto dėmesio ir ilgų valandų. Tačiau darbas buvo sklandus, temos aktualios, įdomios ir dalyvavusiųjų diskusijos gausios bei išsamios. Džiugiai plakė širdis ne tik matant jaunutes geltonu ar mėlynu kaklaraiščių vadoves, bet ir girdint jų nuomones, jų mintis veržliai ieškančias naujų, pozityvių lietuviškai skautybei kelių. Derinti lietuviškumą, jaunystę, skautavimą ir šį kraštą -- nuoširdus rūpestis spindėjo jų akyse.

Vakare, po ilgos darbo dienos, sekmingai ir darniai visą programą įvykdžiusios, turėjome sūnė -- laužą. Gera buvo dideliame dainuojančių skautų būryje, kol išsisėmus vietovių pasirodymams, šokiams ir dainoms vakaras baigtas "Ateina naktis" daina.

Sekmadienį, dar prieš Šv. Mišias SASKRYDŽIO dalyvių delegacijos aplankė sąjungos šefo Lietuvos prezidento Antano Smetonos palaikys Mauzoliejuje ir šiais metais iškeltavusios anapus, daug nusipelnusios lietuviškai skautybei, buvusios Vyriausios Skautininkės dr. D. Kesidnaitės kapą. SASKRYDŽIO dalyvių tarpe buvo daugelis gerai pažinusių, jų gerbusių, artimų su ja dirbusių lietuviškai skautijai. Dėl to, po pietų kapai buvo aplankyti ant ru karto ir atiduota jai paskutinė pagarba už jos didžius darbus Tėvynei.

Po Šv. Mišių lietuvių salėje Clevelando skautininkės suruošė SASKRYDŽIO dalyvėms su visuomenės atstovais priėmimą, kuria me vyravo ypatingai pakili nuotaika. Lietuvių salė pripildyta nuo krašto iki krašto daugumoje jaunystės žydinčių veidų. Kaip nesidžiaugti lietuviškai širdžiai vien tik pagalvojus: kokia didelė, kokia gili dvasia organizacijos, kuri auginą tokių skautų vadovų -- taip mums kalbėjo vienas iš svečių. Daug nuoširdžių sveik-

nimų ir geriausių linkėjimų svečiai perdavė Seserijai šio SASKRYDŽIO proga.

Vaišių pabaigoje visos dalyvės buvo Clevelando skautininkių apdovanotos aštrių žiedais.

Po vaišių vėl buvo susėsta baigiamiesiems darbams, dar rasta įdomių akimirkų. Štai viena 16-metė sesė, neseniai turėjusi progos lankytis okupuotoje Lietuvoje, pasisilė atsakyti į klausimus, jei sesės jų turėtų. Jaunųjų klausytojų rankos pakilo lyg viena -- taip visoms buvo įdomu išgirsti apie Lietuvą. Sesės atsakymais nenusivylė ir jų akyse matė gilią meilę savo tolimai Tėvynei, kuriai jos dirba ir aukojasi.

Šalia SASKRYDŽIO priimančių nemaža darbo turėjo ir Clevelando skautų tėvų komiteto pirmininkė su talkininkėmis. Visos tos ponios nuo ankstyvo ryto iki vėlaus vakaro dirbusios, savo sumanumu, geru skoniu labai pagražino ir pasotino SASKRYDŽIO laisvalaikį.

Lietuviškoji skautija gyvuos stipri dar ilgas metus. Mesturime jautrią skautišką judėjimą lietuvišką visuomenę, mesturime mums palankią ir remiančią lietuvišką spaudą, mes turime gražių būrį prityrusių vadovų, su planuojančių tokius puikius SASKRYDŽIUS, kaip šis sutraukęs tokią didelį skautų jaunų energingų sesių. Jos visos dirba vienam tikslui, vienai idėjai: Dievui, Tėvynei, Artimui.

Šis SASKRYDIS pabūdino apsnūdusius, išjudino sustojusius, kartą davė ir daug vilčių net ir darbingosioms, iš prigimties optimistiškai nusiteikusioms tik dienos pavargusioms. Jos visada su mumis.

Galinga šio gražaus SASKRYDŽIO nuotaika uždegė mus. Per mus ir su mumis žydės toliau mūsų darbais. (r)

HELP WANTED MALE

MACHINIST MAINTENANCE

Laisvos vietos popietinėje paimnoje gabiams vyrams įrankių remonto darbuose, naudojant lathe, shaper, milling machine ir kt. 40 val. į savaitę. Pastovus darbas gerai pastatytoje gamybinėje įmonėje.

Angell Nail & Chaplet Co.
4580 E. 71 St.

DIDŽIULIS PASIRINKIMAS prekių ir kainų



TVOROS

Antrieji žemieniai langai ir durys iš STAINLESS STEEL (8 rūšių), ALUMINIJAUS, NYLONO STOGELIAI ir kiti įvairaus metalo ir stiklo gaminiai.

KOSTAS BUTKUS

Tel. LU 5-6291
Chicago

Savininkas parduoda namą

E. 185 gt. 2 min. nuo CTS autobuso. 6x6 kamb. dvigubas, po 3 mieg. kiekv. bute. Valg. kambariai. Perskirtas rūsys. 2 automob. garažai. A-1 stovyje. Žemiau 30,000 dol. Prie pat Naujosios Parapijos. KE 1-5392 (109-111)

Išnuomojamas butas 5 kambariai 2-me aukšte. 6724 Bayliss Ave. Telefonas UT 1-8821. (109-111)

Šeštadienį, spalio 3. 6 val. 30 min. vak.

Šv. Jurgio salėje vaidinama 3-jų veiksmų pasaka

UŽBURI VAIKAI

Parašė — Danutė Lipčiūtė - Augienė

Režisuoja — Zita Kevalaitytė - Visockienė

Dekoracijos — Dail. Jurgio Daugvilos

Vaidina — Čikagos Marquet Parko Lituanistinės Mokyklos moksleiviai.

VIENINTELIS SPEKTAKLIS CLEVELANDE!

Bilietai gaunami Dirvoj ir Spaudos kioske.

Pelnas skiriamas

Vysk. Valančiaus Lituanistinei Mokyklai ir Putnamo seselių leidžiamai Eglutei.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DR. ALFREDAS KRISIUKĖNAS



Dr. Alfredas Krisiukėnas, JAV armijos gydytojas - kapitonas.

Bostonas nuo seno yra pažįstamas gausiu būriu vadinamų

profesionalų -- inžinierių, advokatų ir medicinos daktarų. Daugumai jų yra gyvos sielos lietuvių visuomeniniame ir kultūriname gyvenime. Taip buvo, kai dar komp. Mikas Petrauskas čia darbavosi su Gabijos draugija, taip yra ir dabar, kai ši lietuvių sala dar vis nėra nusikendusi Atlanto vandenynė.

Med. dr. Alfredas Krisiukėnas dar nėra senas veidas tame Bostono lietuvių gyvenime. Jis gimė 1924 m. kovo 27 d. Oškininko km., Biržų vl. Biržų valst. gimnaziją baigė 1941 m., t. y. tuo metu, kai raudonoji armija traukėsi iš Lietuvos, o žengė į ją hitlerinės Vokietijos šarvuotiečiai. Turėjo būti "įspūdingas" to meto Biržų gimnazijos abiturientų išleistuvės, tad nenuostabu, kad dr. A. Krisiukėnas ir iki šiol negali jų pamiršti.

Nuo antros rusų okupacijos pasitraukęs Vokietijon, dr. Alfredas studijavo Giesseno ir Frankfurto universitetuose. Bostono Universiteto Medicinos Mokyklą baigė 1953 m. Jis buvo pirmas lietuvis iš naujųjų ateivių tarpo, kuris to mokykloje gavo medicinos daktaro laipsnį. Medicinos praktiką dr. Krisiukėnas atliko Quincy (pietinis Bostono priemiestis) miesto ligoninėje, kurį laiką dirbo Worcesterio, Mass. valstybinėje ligoninėje. 1956-1958 tarnavo JAV kariuomenėje kaip gydytojas armijos kapitono laipsny. Atlikęs karinę tarnybą, dr. A. Krisiukėnas penkis metus dirbo privačioje klinikoje So. Bostone. Savo kabinetą toje miesto dalyje jis atidarė 1963 m. spalio mėn. Tą jo darbo vietą lankė ne vienas lietuvis ir ne vienas amerikietis, kurie plačiam Bostone gyvena. Nuo šių metų rugsėjo 15 d. dr. A. Krisiukėnas pradėjo dirbti naujame savo kabinete, tikrai skoningai ir moderniai įrengtame, buv. Lembertų namuose -- 595 E. Broadway, So. Bostone, Mass. Aišku, dr. Alfredo bičiuliai ir pacientai linki jam sėkmės ir profesionalių tarpe jis yra gyva ir jautri siela, todėl ir derėjo su juo susipažinti.

St.S.

BOSTON

KAUKIŲ BALIUS

Bostono ir apylinkių visuomenė, maloniai kviečia rezervuoti spalio 24 d., į skaučių židininių ruošiamą nuotaikingą kaukių balių.

Programa prasidės 7:30 val. v. Piličių klube su šokiais, kuriems gros Al Woods orkestras. Toliau programą išpildys Babuškinaitės baletų studija. Susirūpinkime kaukėmis, nes bus įteikiamos premijos geriausiems kostiumams. Jury komisiją sudaro: Al. Gustaitienė, T. Vasyliauskienė ir St. Santvaras.

Židinietės vaishins skaniais užkandžiais. Be to dar veiks baras. Salę dekoruos dail. Julius Špokevičius.

Šio rengimo pelnas skiriamas Lietuvių Fondui.

NEW YORK

NAUJA NEW YORKO BALFO VALDYBA

Balfo 100-tasis skyrius New York'e išlaikė seną valdybą (pirm. J. Šlepetys) pusantros metų. Rugsėjo 23 d. visuotinis skyriaus narių susirinkimas, susipažinęs su senosios valdybos darbais ir nuopelnais, iškilusios revizijos komisijos akta, perrinko valdybą

Maloniai kviečiame visus ir visas atsilankyti į Bostono Korp! Neo-Lituanian ruošiamą

VAKARĄ

šeštadienį, spalio 3 d., 7:30 v. v. So. Bostono Piličių Klubu III-me aukšte. Programą atliks Clevelando neolituaniai. Šokiams gros žinomas šmito orkestras. Originalios vaišės.

Kas 23-tas įeinantis svečias gaus dovaną; 500-sis -- Mustangą! Laimėjimams skirta didelė staigmena. Puiki proga susitikti su senais pažįstamais; susipažinti su naujais draugais (ypatingai studentams) ir praleisti vakarą jaukiame ir malonioje nuotaikoje.



Rugsėjo 12 d. Chicagoje Jaunimo Centre įvyko Lietuvos Aukštąsias Mokyklas baigusiųjų suvažiavimas. Nuotraukoje suvažiavimo dalyviai prie paminklo žuvusiems dėl Lietuvos laisvės padeda gyvų gėlių vainikus.



Aukštąsias mokyklas baigusiųjų suvažiavimo Chicagoje organizatoriai: Jonas Dainauskas, dr. Kazys Šidlauskas, dr. Jonas Balys ir Adolfas Baliūnas.

slaptu balsavimu. Į naują valdybą išrinkti: V. Žukauskas, V. Jonuškaitė-Leskaitienė, M. Virbickienė, J. Jankus ir A. Kaunas. Kandidatais liko A. Radzianienė ir V. Dovydaitytė.

Susirinkimas taip pat išrinko dešimt atstovų į XII-ą Balfą seimą bei aptarė skyriaus darbo gaires. Turint du žymius meno veikėjus valdyboje, galima laukti, kad skyrius suorganizuos Balfą vardų daugiau meninių pasirodymų. Čia pat buvo nutarta seimo uždarymui dedikuoti trijų veiksmų vaidinimą "Diagnozė", kurios pastatymu rūpinasi akt. Vitalis Žukauskas.

Vaidinimas įvyks spalio 18 d. po pietų Apreiškimo parapijos salėje.

Skyriaus revizijos komisija palikta ta pati, būtent: V. Alksninis, J. Zarauskas ir K. Bačas. Vieni veikieji skyriaus ir valdybos nariai uoliai talkina XII-jo Balfą Seimo rengime.

Susirinkimas padėjo senajai valdybai už kruopščią veiklą (surinkta šalpai virš 6,000 dolerių) ir palinkėjo sėkmės naujai valdybai bei nutarė š. m. rudens Balfą vajų pradėti lapkričio pradžioje.

Šiuo metu didžiąją dalį vartotų rūbų Balfui suaukoja New Yorko skyriaus nariai ir rėmėjai. K. L. J.

* PRANĖ LAPIENĖ, iš Stony Brook, užsiprenumeravo prez. Antano Smetonos monografiją.

IEŠKOMA

* IRENĄ ŠERELIENĘ-AUGŽEMAITĘ paieško Gina Stukas-Baltrušaitytė. Atsiliepti šiuo adresu: 89 Rutledge Dr., Rochester, N. Y., 14621

DETROIT

BALFO RINKLIAVA

Detroito Balfą skyrius metinę rinkliavą vykds spalio mėn. Balfas atliks tą darbą per pasižventėlius rinkėjus, kurie aplankys kiekvieną lietuvių sodybą.

Atrodo, kad kiekviena dirbančioji šeima pajėgtų paaukoti kas dieną po 3 centus, o per metus susidarytų 10 dol. Šiomet švęsdami Balfą 20 m. sukaktį, paaukokime nors po 3 ct, kasdien, arba po 10 dolerių vienkartinę duoklę. Malonu pastebėti, kad yra daug tokių šeimų, kurios kasmet aukodavo po 20, 25 ir daugiau dolerių. Jei pensininkas paaukvoja vieną ar 2 dolerius, tai dirbantysis lengvai gali aukoti 10 ar daugiau dolerių.

Reikia laukti, kad lietuviškoji visuomenė bus duosni, kaip buvo duosni ir ankstyvesniais metais. Neapvilkinime Balfą didžiosios talikos -- pasiaukojusius rinkėjus, kurie patys auksa ir dar aplanko kitus. Tebūna jiems išreikšta Balfą v-bos nuoširdi padėka.

A. Musteikis, Balfą sk. v-bos pirm.

bumas jau užbaigtas ir baigiamas išsiuntinėti garbės ir kt. prenumeratoriams. LSB Jamboree's Fondas šiuo skautiškų vaizdų albumu norėjo supažindinti lietuvišką visuomenę su mūsų skautija. Čia sudėtos nuotraukos vaizduoja lietuvių skautų gyvenimą visuose pasaulio kraštuose. Albumas turi 116 puslapių.

Albumą redagavo Juozas Bružinskis. Meninę priežiūrą atliko Vytautas Valaitis. Žodinę dalį paruošė kun. Stasys Yla ir Rima Bružinskienė. Techniškas redaktorius Gerimantas Penikas.

Nuoširdžiai dėkoju redakcijai, fotografams, garbės ir paprasčiausiems prenumeratoriams, be kurių pagalbos šis skautiškų vaizdų albumas nebūtų išleistas. Ypatinąs ačiū mano nuoširdžiam talkininkui Aleksui Karaliūnui.

Tikiu, kad šis skautiškų vaizdų albumas bus mielas ne tik buvusiems ir esantiems skautams ir vadovams, bet ir visiems lietuviams. Kviečiu jį įsigyti ir tuos paremti JF ir ateities skautiškus žygius.

Albumą galima įsigyti pas Petrą Molį, 72 Topsfield Circle, Shrewsbury, Mass., Aleksą Karaliūną, 3717 W. 70th Pl, Chicago 29, Illinois, pas LSB JF įgaliotinius ir skautų vienetų vadovus. Kaina \$6.00.

CHICAGIŠKĖS NUOTRUPOS

Chicagiečiai, priklausą didžiausiai lietuvių organizacijai -- SLA -- yra labai susijaudinę dėl jų organizacijos pirmininko Povilo Dargio ir sekretorės Bertos Pivaritienės nepakvietimo pas prezidentą L.B. Johnsoną. Mat, pereitą pirmadienį, rugsėjo 21 d. prezidentas rinkimų proga pas save buvo pasikvietęs visų vadinamųjų "fraternalinių" organizacijų vadovybes, viso apie 300 žmonių. Lietuvius šiame sambūryje atstovavo ir kartu buvo pasodinti Rymo Katalikų Susivienijimo pirmininkas Leonardas Šimutis ir sekretorius William Kvetkus, bei 2 lietuvių komunistinio susivienijimo atstovai Gasitonas ir Sriubas. Visai pagal dabartinius politinius vėjus Washington.

SLA nariai labai pageidautų savo organizacijos vadovybės paaiškinimo, kodėl taip atsitiko ir kas dėlto kaltas. Chicagoje juokiamasi, kad po rinkimų ir lietuvių spaudą atstovaus tik Draugas su Vilnim.

Kalbant apie mūsų veiklą... Paprastai gerai informuotose sluoksniuose teigiama, kad "didysis" -- penkiolikos grupių VLIKas turįs nemažą galvosūkių dėl pirmininko išrinkimo. Kandidatais esą siūlomi Stasys Lušys (krik. dam.) Vaclovas Sidzikauskas (ūkin. part.) ir Juozas Audėnas (liaud.) Pirmasis esąs JAV pilietis, tačiau jo šalininkai saką, kad "politinei nekaltybei" išlaikyti užtenka fakto, kad valdybos dauguma būsimanti ne JAV piliečiai. Sidzikauskas kandidatūrą palaiką frontininkai ir tautininkai. Frontininkai net svarstę Stasio Lozoraičio, jr. kandidatūrą. Į naują VLIKą Chicagoje žiūrima be didesnio entuziazmo.

Ir labai ilgai užtrukęs JAV Bendruomenės valdybos sudarymas būtų praėjęs be didesnio dėmesio, jei nebūtų buvę paskelbti du valdybos sąrašai. Vienas su V. Radžium, kitas be jo. Vytautas Radžius yra Chicagos Lietuvių Operos direktorius, dainų švenčių organizatorius, žinomas visuomenės veikėjas. Už tat jo pavardės paminėjimas, o vėliau išleidimas, sukėlė visai suprantamą susidomėjimą. Tai ką -- išmetė? Už ką? Pasiteiravus pas pirmininką J. Jasaitį, kas paskelbė tą pirmą sąrašą, jis atsakė, kad jam to iki šiol nepavykė susekti. Tiesa, atrodo, yra tokia, kad su Radžium buvę kalbėta, tačiau ar galutiniai nesutarta ar kiti nariai užprotestavę. Kiekvienu atveju, rimtas paaiškinimas nepakenktų. (vm)



Solistė Vanda Stankienė išpildys meninę programą Labdaros vakare spalio 3 d. Chicagoje, 3504 S. Western Ballroom salėje. Vakara rengia Liet. Gailetingosios Seserys ir pelnas skiriamas ligonims Vokietijoje, Sibire ir Lietuvoje sušelpiti.

1964 m. spalio mėn. 3 d., 8 val. ryto.
šv. Jurgio bažnyčioje atnašaujamos
šv. Mišios už

A. a. Valeriją Alkaitienę

Draugai ir pažįstami maloniai prašomi dalyvauti ir pasimelsti.

š e i m a